929.4
B14d

UNIVERSITY
OF ILLINOIS
LIBRARY

UNIVERSITY OF ILLINOIS
LIBRARY

Class	Book	Volume
929.4	B14d	

Mr10-20M

CLASSICS
DEPARTMENT

DE CANUM NOMINIBUS GRAECIS.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

AMPLISSIMI PHILOSOPHORUM ORDINIS

IN ACADEMIA ALBERTINA REGIMONTANA

AD

SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

DIE XX MENSIS MART. A. MDCCCLXXXIV, HORA XII

IN AUDITORIO MAXIMO

UNA CUM THESISIBUS ADIECTIS

PUBLICICE DEFENDET

ELIMARUS BAECKER

ELBINGENSIS.

ADVERSARIORUM PARTES SUSCIPIENT:

RICARDUS ARNSBERG, CAND. PHIL.

FRIDERICUS JESCHONNEK, STUD. PHIL., SEM. PHIL. SOD.

REGIMONTI.

EX OFFICINA HARTUNGIANA.

MDCCCLXXXIV.

929.4

B 142

Spec Lat. Feet B 22 D10 Harrassowitz, 50

20 F 11 N. O. G.

PROF. DR. ARTHURO LUDWICH

sacrum.

173410

Index nominum canibus adhibitorum.

- ~~~~~
1. Ἄρχη Ovid. Metam. III, 212. Hyg. fab. 181. a.
[a in hoc toto opusculo est catalogus prior apud
Hyg. fab. 181; b. catalogus posterior.]
 - Ἀργιόδους Ovid. l. c. 224. Hyg. a.
 - Ἄργιος Hyg. b.
 - Ἀελλώ Ov. Hyg. a [?]
 5. Αἰθήρ Xen. Cyn. VII, 5.
 - Αἶθων Hyg. b.
 - Αἶμων Hyg. b.
 - Ἄϊος Stesich. frgm. 74 [Bergk² poet. lyr. gr.]
 - Αἰχυή Xen. Cyn. VII, 5.
 10. Αἶων Hyg. b.
 - Ἀλάμας Hyg. b.
 - Ἀκροίς C. J. 6332.
 - Ἀκτίς Xen. l. c.
 - Ἀλκαινα schol. X, 29.
 15. Ἀλκή Xen. Ov. Hyg. a. Colum. r. r. 7, 12, 13.
 - Ἀλκιμος Ael. de nat. anim. XI, 13.
 - Ἀμάρανθος Apollod. bibl. III, 4, 4.

* notat nomina canum, quae desunt apud Benselerum
[Wörterbuch d. griech. Eigennamen⁴ 3 ed. Brunsv. 1863—70]. —
Etiam plura enumerare possum nomina canum, quae desunt in
anall. epigr. et onomatolog. Keilii Lips. 1842. p. 187 ss.

- Ἀνθεύς Xen. l. c.
 Ἀργος ρ 292. Apd. bibl. III, 4, 4.
 Ael. n. a. IV, 40. VII, 29. etc.
 Lucill. epigr. 12.
20. Ἀργώ Hyg. b.
 Ἀρέθουσα Hyg. b. Ἀρέτουσα?
 Ἀρκάς Hyg. a.
 Ἀρπαλος Ov. Hyg. a.
 Ἀρπάλκυος Hyg. b. Apollon. de const. p. 335, 12.
25. Ἀρπυια Polluc. onom. V, 47 (Aeschyl.) Ovid.
 Hyg. a. Hyg. b.
 Ἀσβολος Ovid.
 Ἀνγέας Ael. n. a. X, 41.
 Ἀνγώ Xen. l. c.
 Ἀῦρα C. J. 7285. Pollux. V, 45. Hyg. a.
30. Βαλίος Apollod. bibl. III, 4, 4. Hyg. b. ?
 Βία Xen. l. c.
 Βόννα Arrian. de ven. XVIII, 1.
 Βόραξ C. J. 8185 a. Hyg. b.
 Βορέας, Βορῆς Hyg. b, Apd. bibl. III, 4, 4.
35. Βορέμων Xen. l. c.
 Βριάρεως Ptol. Heph. III. p. 186, 15 [Westerm.]
 Phot. bibl. 148. a. 26. Bekker.
 Βρύας Xen. l. c.
- Γαργήτιος Pollux. V, 46.
 Γηθεύς Xen. l. c.
40. Γλύμπικος? [Λάμπικος?] Grat. Fal. Cyn. v. 214.
 Γνώμη Xen. l. l.
 Γόργος C. J. 8139.
 Γοργώ Hyg. b. Antip. Thessal. 38?
- Δεινομάχη Hyg. b.
- 45.* Λιωξίππη Hyg. b.

- Δορκεύς* Hyg. b.
Δράκων Hyg. b.
Δρόμας Ovid. Hyg. a.
Δρόμιος Hyg. b.
 50. *Δρόμος* Orelli inscr. Lat. 4730.

Ἐγέρτης? C. J. 8185 a.
Ἔϊος? Gerhard. g. Vasenb. IV. tab. 267.
Ἐνδρομος Hyg. b.
Ἐνδοδος C. J. 8185 a.
 55.* *Ἐχιόνη* Hyg. b.
Ἐχίων? Hyg. a.

 * *Ζέφυρος* Hyg. b.

Ἡβὰ Xen. l. l.

Θάλλων Xen. l. c.
 60. *Θέων* Ael. n. a. XI, 13.
Θήραγρος in Pisandri Rhod. epigr.
Θηριδάμας Ov. Hyg. a.
 * *Θηριόπη* Hyg. b.
 * *Θηριφόνη* Hyg. b.
 65. *Θηρώ* C. J. 8139.
 * *Θήρων* Ovid. Hyg. a.
Θόος Ovid. Hyg. a.
Θυμός Xen. l. c.

Ἴπποκένταυρος Pollux. V, 47.
 70. *Ἴσσα* Martial. epigr. I, 110.
 * *Ἰχνεύς* Hyg. b.
Ἰχνοβάτης Ovid. Hyg. a.

Καίνων Xen. l. c.
Καλαθίνη Addaei epigr. IV.

75. *Καναχή* Ovid. Hyg. a.
Κάππαρος Plut. moral. 969. E. X, 40 Reisk.
Κάρπος? ,Vasen d. kais. Erm. St. Petersburg. no. 2309.
Κέρβερος Pollux. V, 42. schol. X, 29 etc.
Κιζῶνά Arrian. de ven. XVIII, 1.
80. *Κνώσιος* Hyg. a.
Κόραξ Hyg. b. Pollux. V, 47 [Aeschyl.]
**Κρανγή* Xen. Cyn. VII, 5.
Κυλλοπόδης Hyg. b.
Κυλλώ Hyg. b.
- 85.* *Κύπριος* Ovid. Hyg. a.
- Λάβρος* C. J. 8185a. Ovid. Hyg. a.
Λάδων Ovid. Hyg. a.
Λαΐλαψ Ovid. Hyg. a. Hyg. fab. 189.
Λάκαινα Hyg. b.
90. *Λάκων* Ovid. Hyg. a. Colum.
Λαμπάς Ael. n. a. XI, 13.
**Λάμπος* Hyg. b.
Λάμπουρος Theocr. id. VIII, 65.
Λάμπων Antip. Sid. 64.
95. *Λάχνη* Ovid. Hyg. a.
Λέαινα Hyg. b.
**Λένμιος* C. J. 8139.
**Λένκων* Ovid. Hyg. a.
Λένσ[σ]ων Xen. Cyn. VII, 5.
100. *Λήθαργος* Pollux. V, 46.
Λόγχη Xen. l. c.
Λόχος Xen. l. c.
Λυγεύς Apd. bibl. III, 4, 4.
Λυγκήστη Hyg. b.
105. *Λυκάς* Simonid. apud Polluc. V, 47.
Λυγίσσα Ovid. Hyg. a. Verg. ecl. III, 18.
Λυγίσκος Isid. origg. opp. 12, 2.
Λυγισῶς? Aeschyl. apud Polluc. V, 47.

- Μαῖρα* Apollod. bib. III, 14, 7 etc.
 110. *Μαρψίας* C. J. 8185a.
Μάχιμος Hyg. b.
Μεθέπων C. J. 8185a.
Μελαγχαίτης Ovid. Hyg. a.
Μελάμπους Ovid. Hyg. a. b. Apollon. de constr.
 orat. p. 335, 12. 13 Bek.
 115. *Μελανεύς* Ovid. Hyg. a.
Μήδας Xen. Cyn. VII, 5.

Νάπη Ovid. Hyg. a.
Νεβροφόρος Ovid. Hyg. a.
Νόης Xen. l. c.

 120. *Ξίφων* Xen. l. c.

**Ὀβριμος* Hyg. b.
Οἰνάς Xen. l. c.
Ὀμαργος Arcad. p. 47, 18.
**Ὀξυρόη* Hyg. b.
 125. *Ὀργή* Xen. l. c.
Ὀρειάς Hyg. b.
Ὀρείβασος Ovid. Hyg. a.
Ὀρεσίτροφος Ovid. Hyg. a.
Ὀρθρος Apollod. bibl. II, 5, 10. schol. X, 29.
 Hes. theog. 293 etc.
 130. *Ὀρμενος* C. J. 8185a.
Ὀρμή Xen. Arrian. de ven. XVIII, 1. V, 6.
**Ὀὐρανία* Hyg. b.

Παμφάγος Ovid. Hyg. a.
**Πάχυλος* Hyg. b.
 135. *Περίττας* Plut. Alex. 61. Pollux. V, 42.
Πέρσα Plut. Aem. Paul. 10. Cic. de divin.
 I, 46. Val. Maximus I, 5, 3.

- Πόδαργος* Ael. n. a. XI, 13. C. J. 8139.
Ποδῆς C. J. 8139.
**Ποιμενίς* Ovid. Hyg. a.
 140. *Πόλυς, Πολύς* Xen. l. c.
Πόρθων Xen. l. c.
Πόρπαξ Xen. l. c. *Πόρταξ*?
**Πτερέλας* Ov. Hyg. a.

Ῥώμη Xen. Colum.

 145. *Σάννος* Ael. n. a. XI, 13. Hyg. b.
Σείριος Phot. bibl. 340 b. 36. Pollux. V, 42 etc.
Σθένων Xen. l. c.
**Σκύλαξ* Colum.
Σπέρχων Xen. l. c. Choerob. t. 1. p. 77, 34.
 150. *Σπονδή* Xen. Colum.
Σπαρτός? Apollod. III, 4, 4.
Στεροός Xen. l. c.
Στίβων Xen. Theognost. can. p. 33, 32.
Στίκτη Ov. Hyg. a.
 155. *Στίλβων* Hyg. b.
Στίχων Xen. l. c.
Στύραξ Xen. l. c.
Σύαργος Sophocl. Ath. IX, 409.
Σύρος Hyg. b.

 160. **Τάξις* Xen. l. l.
Ταῦρος epigr. ἀδ. 756.
**Τένχων* Xen. l. c.
Τίγρις Ovid. Hyg. a. Colum.
Τρίαικος Pollux. V, 46.
 165. *Τύρβας* Xen. l. l.

Υβρις Xen. l. c.
Υλαῖος Ovid. Hyg. a.

Ἰγλαξ	Verg. ecl. VIII, 107. Orelli. inscr. 4730.
Ἰγλεύς	Xen. Cyn. VII, 5.
170. Φίλη	C. J. 7286.
Φλέγων	Xen. l. l.
Φόναξ	Xen. l. l.
Φρουρά	Xen. l. c.
* Φίλαξ	Xen. l. l.
175. Χαρά	Xen.
* Χάροψ	Hyg. b.
Χάρων	Aeschyl. ap. Polluc. V, 47.
* Χρυσίς	C. J. 7285.
Ψυχή	Xen. l. l.
180.* Ὠκύδρομος	Hyg. b.
* Ὠκυδρόμη	Hyg. b.
Ὠκύθοος	ibid.
183.* Ὠκυπέτη	ibid. —*

* Horum omnium nominum duo nostris quoque temporibus quod ego sciam, canibus adhibentur: Ἀργος et Φίλαξ. —

Praefatio.

Canibus quomodo veteres usi sint si quis operam dabit perscrutando, sive quod inde aliquid novi inventum iri sperabit, sive quod res veterum cum nostris comparare in animo habebit, satis magnam copiam locorum eo pertinentium inveniet, maiorem sane, quam quae in hoc opusculo plane respici possit. Sed haud inepte videtur nonnulla afferre, quae aliquoties nobis occurrebant commemoratione digna, eoque magis, quod iam persuasum habemus, de nominibus animalibus datis non tam quam de modo ac ratione qua dabantur acturo illius quoque rei rationem esse habendam. Homeri iam aetate canes in hominum domibus fuisse creberrimos inter omnes constat; ad greges a feris defendendos videbantur aptissimi. Sic Hor. epod. VI, 4:

— — aut Molossus aut fulvus Laco
Amica vis pastoribus etc.

et Vergil. georg. III, 404 ss.:

Nec tibi cura canum fuerit postrema: sed una
Velocis Spartae catulos acremque Molossum
Pasee sero pingui. Nunquam custodibus illis
Nocturnum stabulis furem, incursusque luporum
Aut impacatos a tergo horrebis Hiberos. —

Vix commemoratione igitur dignum videtur, antiquissimis temporibus praecipue canes venando inservisse; robore ac feritate excellebant, *κύρες θύρεσσιν ἐοικότες* § 21, sed subdoli quoque erant, ita ut iam inde antiquitus *κύων* de malignitate usurparetur, e. g. *κύων*

ἀδδεῖς Φ 481. τ 91. Ceterum cf., quae rectissime exposuit Nitzschius ad β 11 [p. 67 s.] Progredientibus saeculis canes ex servis, ut ita dicam, hominum fidelissimi comites facti sunt; imo in summo honore habebantur praestantissimi; summae denique fuit paupertatis, ne canem quidem habere. Cf. e. g. Ael. n. a. VI, 10: κύνες δὲ ἄρα καὶ τὰ οἴκοι ὑπηρετεῖν τοῖς ἐκπαιδεύσασιν αὐτοὺς ἱκανοὶ, καὶ ἀπόχρη πένητι δοῦλον κύνα ἔχειν. Theocr. 21, 15: οὐδεὶς δ' οὐ χίτρον εἶχ', οὐ κύνα — πενία σφιν ἑταίρα de piscatoribus dictum.

Pueri ludere solebant gallis, anseribus, canibus; id demonstrant vasa illa figulina numerabilia, „ces bijoux de la céramique qui se recommandent par un dessin d' une grâce charmante et par l' expression juste du mouvement de l'enfant et de l'animal, son inséparable compagnon.“ [Gazette archéologique IV 1878, p. 55.] Quorum multa non sine magna voluptate videmus e. g. apud Gerhardum, „Gr. Vasenbilder“ IV. tab. 278. 279. 290. Gazette archéol. IV 1878 planche 7. De vasis Atticis, quae hos puerorum ludos repraesentant cf. locos ibid. allatos p. 55. et M. Heydemann. „Hilfstafel“ 3—8. De anseribus canibusque praecipuis puerorum comitibus compte-rendu St. Pétersb. 1863 p. 54, 97, 106. De catulis Melitaeis [„Spitze“], qui saepissime his locis conspiciuntur ibid. p. 157. Neque desunt canes in palaestra Gerh. Vasenb. IV p. 52, tab. 276. Etiam militum socii sunt Ael. h. a. 7, 38. 13, 46. Gerh. Vasenb. IV tab. 265 [cf. 266. 277] auserles. griech. Vasenb. tab. 194. 215. Denique, id quod mirum videtur, in repraesentatione cursorum conspiciuntur, imo agoni ipsi interesse videntur Gerh. Vasenb. tab. 252. 254. [92. 112]. —

Monumenta canibus haud raro posita esse videbimus. Hic affero illud epigr. ἀδ. 755 [Jacobs. Anthol. IV, 285] a Vossio, Dorvillio, aliis restitutum:

Τὴν τρίβον ὃς παράγεις, ἂν πῶς τόδε σῆμα νοήσῃς
 μὴ, δέομαι, γελάσῃς, εἰ κνὸς ἐστὶ τάφος.
 ἐκλαίσθην· χεῖρες δὲ κόνιν συνέθιξαν ἄνακτος,
 ὃς μου καὶ στήλῃ τόνδ' ἐχάραξε λόγον.

C. J. 6310.

Etiam deis canes attribuebantur. Sic Plutoni apud Gerh. auserl. gr. Vasenb. I, 46; Dionyso II tab. 113; Mercurio [qui fuit deus palaestrae] III, 59, 60. tab. 171; nymphis, Pani, Priapo compte-rendu 1861 p. 19.*) Passeri Lucernae to. I p. 38. tab. 30. Preller, röm. Mythol. p. 212. —

Sed mitto eiusmodi exempla amplius coacervare; quae attento animo has res observanti saepissime se offerunt. Quod demonstrandum constituebam, iam perspicuum esse arbitror.

Genera porro canum numerabilia in veterum scriptis commemorata invenimus; minimi fortasse fuerunt catuli Melitaei illi voluptatis causa aliti, maximi Molossi et Indici instar eorum qui apud nos „englische Doggen“ nominantur. Locos singulos explicare nil refert, nonnulli sint exemplo.

Polluc. onom. [Bekker] V, 37: *γενναῖαι κύνες Λάκαιναι, Ἀρχάδες, Ἀργολίδες, Λοκρίδες, Κελτικαί* [Arrian. de ven. I. II. III.], *Ἰβηρικαί, Καϱῖναι, Κοῤῥύσσαι* [Ael. n. a. III, 2.], *Μολοσσικαί* [Ael. n. a. III, 2. Grat. Fal. Cyn. 181. Arist. h. a. 9, 1], *Ἑρετρικαί, Ὑρκαναί* [Phot. bibl. 453 b. 39. Grat. Fal. Cyn. v. 161], *Ἰνδικαί* [Ael. n. a. IV, 19. Phot. bibl. 45 b. 13], *Ψιλλικοί. Ἑλυμαῖοι. Καστόρια* [Xen. Cyn. III, 1], *Μενελαΐδες, Ἀρμιόδιοι, ἀπὸ*

*) „Es ist bekannt, dass die Nymphen, Pan, Priap und überhaupt alle Repräsentanten der freien Natur ganz gewöhnlich von einem Hunde begleitet gedacht wurden, und nicht weniger gewiss ist es, dass dieses Tier auch dem römischen Jupiter Custos beigegeben wurde, welcher dem griechischen Zeus Soter entspricht.“

τῶν θρεψάντων ὀνομάσθησαν. — *Αἰγύπτιοι* Ael. n. a. VI, 53. *Μεμφῖται* ibid. VII, 19. *Μελιταῖον* (κυνίδιον) ibid. XVI, 6. *Σικελικόν* ibid. VII, 25. *Καρμάνιος* (κύων) ibid. III, 2. Etiam plura exstant apud Oppian. Cyn. I v. 368 ss; de canum fetura optima ibid. v. 393 ss. Medi canes Grat. Fal. v. 155. Geloni ib. v. 157. Seræ v. 159. Aetoli v. 190. Umbrici v. 194. Segusii [*Ἐγροσίαι*] Arr. de ven. III. [Leithunde]. —

Eodem modo denique, ut fit apud nos, ab antiquis scriptoribus exempla fidei canum excellentis aliarumque virtutum memoriae tradita sunt. Cf. e. g. Ael. n. a. I, 8; VI, 25. 62. VII, 10 etc., quae hic enumerare non est operae pretium. —

Hoc opusculo enim mihi proposui agere de canum nominibus Graecis, quae non pauca inveniri ex indice his quaestionibus praecedenti iam elucere puto. Quo conatu si quid profecero ad nomina propria Graecorum recte diiudicanda, pretium laboris erit; si minus, attamen in singulis me apte nonnunquam correxisse existimo. —

Qui propria nomina Graeca accurate perlustraverit, facile animum advertet, ea omnia fere quae supra enumeravimus canum nomina in eorum numero esse, quae hominum quoque nomina sunt. Nonnulla excipienda videntur; sed ea ceterorum formas significationesque adeo aequant, ut ex eo quod casu fortasse non ad nos pervenerunt aut nostra quadam negligentia alibi non inventa sunt, concludere non possimus, numerum quandam priorum canibus solis esse adhibitum. Canum igitur nomina sunt hominum. Quin etiam apud Ael. n. a. X 41 Eupolis poëta cani Molosso nomen dat eius, qui dono dederat, *Αἰγέας*. —

Nomina, ut mea quidem fert opinio, initio duabus

maxime de causis orta sunt: primum necessitate iubente, cum animalium generibus crescentibus homines singula singulis significationibus secernerentur; deinde fortuito, quod singulis sive corporum pulchritudine sive virtute aliqua aliis praestantibus cognomina nascebantur. Sequitur, omnia propria certam olim habuisse significationem, id quod iam diu demonstratum est cum aliorum quaestionibus diligentissimis*) tum Grimmii nostri praeclarissimi; de qua re non disputandum puto. His perspectis iam apparet plurima canum quoque nomina esse appellativa, quorum partim formas principales servabant, partim formis primitivis facillime mutatis et mutilatis memoriae tradita sunt.

Hominum nomina prius sane oriebantur quam canum. Cum enim bestiae domitae hominibus utilitati esse incipiebant, cum luxuria progrediente pretiosae necessariaeque fiebant, tum demum occasionem, ne dicam necessitatem adfuisse censeo nomina propria illis quoque adhibendi. Paulatim consuetudine usuque factum est, ut alia aliis praeferrentur, significatio magis magisque pallesceret, ut ita dicam, numerus denique adesset vocabulorum usu confirmatorum; ex quo nomina eligebantur nec ratio habebatur quam olim habuissent significationem propria. Quid mirum quod formae commutabantur, quod certa nominum genera suis terminationibus ficta oriebantur.

Saepissime hominum nomina ad canes translata esse vix commemorandum. Videmus, nostris quoque temporibus pretiosis et pulchris animalibus nomina praeclara et rara dari; sed haud ignoramus nihil certi de his rebus constitui posse in singulis nominibus; quis

*) Pottius contendit, in etymologia versantem non de nominibus propriis, sed tantummodo de appellativis agere debere. Cf. Curtius, gr. Etymol. p. 116 s. →

enim est qui ubique esse diiudicandum putet, propter significationem dederintne veteres nomen an propterea quod de homine sive de alio animali olim pariter nominato cogitabant? [id quod Grimmus noster ‚historische Anspielung‘ dicere solet.] Imo saepius nomina eliguntur omnibus his causis neglectis, quod forma eorum facillime pronuntiatur. Similem in modum etiam veteres iudicasse nobis persuasum esset, etsi testimonia de hac re in scriptis eorum non invenirentur. Sed inveniuntur. Xen. de ven. VII, 5: *Τὰ δὲ ὀνόματα αὐταῖς [ταῖς κισίν] τίθεσθαι βραχέα, ἵνα εὐανάκλητα ᾗ.* Sequuntur XLVII illa nomina, quae Xenophon proponit. Idem praeceptum aliis quoque locis exstat, e. g. in Opp. Cyn. 444:

*Αὐτὰρ νηπιόχοισιν ἐπ' οἰνόματα σκυλάεσσι
βαῖα τίθει, θοὰ πάντα, θοὴν ἵνα βάξιν ἀκούῃ.*

In Arriani denique de venatione libello XXXI, 2 et Colum. VII, 12, 13: ‚nominibus autem non longissimis appellandi sunt, quo celerius quisque vocatus exaudiat; nec tamen brevioribus, quam quae duabus syllabis enuntiantur, sicuti graecum est *σκύλαξ*, latinum ferox, graecum *Λάκων*, latinum celer, vel femina, ut sunt graeca *σπουδή*, *ἀλκή*, *ῥώμη*, latina lupa, cerva, tigris.‘ —

Accedo iam ad res ipsas hoc opusculo tractandas. In quarum divisione propter ea omnia quae deliberanda putabam priusquam ad singula progrederer, difficultates haud exiguas inveni. Possum dividere secutus formam, sed ‚ordines facere ex forma olim fortasse necessarium et facile erit, qui nunc est doctrinae grammaticae status fieri non potest‘; possum dividere secundum significationes: quaestiones ita institutas repetitiones numerabiles postulare et rebus critice constituendis obesse luce clarior. Itaque constitui nomina eo ordine tractanda, ut primum de iis agatur, quae singulis locis collecta inveniuntur ac de locis ipsis, tum de dispersis atque singillatim inven-

tis, ita semper, ut significatio primitiva quaeratur quatenus fieri potest ac etymologia nominis*).

Sed initium facere liceat illo nomine, quod et in antiquissimis est et significatione accentuque in medias res nos progredi cogit, Ἄργος. —

Ἄργος invenitur notissimo illo loco ρ 291 ss., ubi canis Ulixis moribundus inducitur:

*Ἄργος, Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε,*

praeterea in Apollodori bibl. III, 4, 4 in corruptissimis illis versibus ex pluribus locis consarcinatis et in marginem adscriptis. Cf. Ael. n. a. IV, 40. VII, 29. et Lucill. epigr. 12 [Jacobs. Anthol. III, 31]:

*Εἰκοσέτους σωθέντες Ὀδυσσεύς εἰς τὰ πατρώα
ἔγνω τὴν μορφήν Ἄργος ἰδὼν ὁ κύων.*

Nomen nostrum esse adiectivum ἄργός accentu retracto translatum omnibus persuasum erit**). Invenitur

*) Quibus modis et quibus de causis nomina propria corrupta sint et mutilata Keilius explanavit in anall. epigr. et onomat. p. 175. — Addo hoc de via quadam, cui nomen est „Sternendamm“, nuper a viro docto facete enarratum, quod mihi quidem affatim habet probabilitatis: Homini cuidam de ea via restituenda optime merito monumentum statuerunt cives tabulam in qua scripta erant verba: „hanc viam sternendam curavit“. Ex verbo „sternendam“ finxere: „Sternendamm“!

**) Fickius in libro: „Die griech. Personennamen“ Gött. 1874. etiam in hoc nomine, ni fallor, nihil aliud videt nisi formam quam „Koseform“ significare solet, ad propria Ἀργεῖόντις, Ἀργιλεωνίς, Ἀργίλιπος, similia reducendam! cf. p. 13. s. v: „Ἄργος πάνοψ Koseform. Ἄργος Hundename = ἄργίπους.“ Hac ratione numerabilibus illis propriis adhibita, quae aut appellativorum formis appropinquant aut eas aequant, non miror, quod pauca Fickio sunt reliqua ac paene neglegenda. Equidem non dubito Ἄργος intellegere ἄργός. Cf. quae sunt infra explicata de hac re et quibusdam aliis, quas quidem praetermittere nequibam, etsi de canum, non de hominum nominibus mihi agendum.

appositum substantivis *κύνες* *Α* 50. *Σ* 283. 578. [*πόδες ἄργοι*; item]: *β* 11. *ρ* 62. *ν* 145 hisque locis nihil aliud indicare posse nisi celeritatem constare puto. Sed praeterea dictum *βόες ἄργοι ψ* 39 de bubus, qui mactandi sunt; *ἄργῆν χῆνα* aquila unguibus effert in aëra *ο* 161, et iam constat hic de colore quodam esse sermonem. Oritur difficultas, eas significationes apte coniungendi. Notissimum est quod Nitzschius ad *β* 11 interpretatus est Hermanni animadversione nisus, qui recte monuit, motu celeri effici splendorum quendam, quem nos quidem ‚Schimmer, Flimmer‘ dicere consuevimus. Sic notitiae motus atque coloris coniunguntur. Omitto plura satis nota ex Nitzschii quaestionibus et ex Buttmanni lexicologo II, p. 74 ss., ubi sermo est de usu et significatione primitiva vocabuli *αἰόλος*, quod quam simile sit verbo *ἄργός* et usu et significatione videmus. cf. e. g. *τ* 404 *πόδας αἰόλος ἵππος*.

Colores veteres aliter intellexisse atque nos*) cum multis exemplis tum iis perspicuum videtur, in quibus vocabula *μέλας* et *λευκός* apud Homerum exstant; quae argumento sunt, in universum res splendorem indicantes dici albas, res splendore carentes dici nigras, notiones denique colorum fuisse simplicissimas ac niti discrimine quod interest inter nostrum ‚hell‘ et ‚dunkel‘, aut ‚glänzend‘ et ‚matt‘. Diu in his rebus commorari iam nec loci hic nec temporis; monendum tamen, ex tam incertis colorum cogitationibus varietates magnas exstitisse, quae nostris cogitationibus plane repugnant.

Sic apud Homerum legimus: *ἔδατι λευκῷ Ψ* 282. *ε* 70. et *μέλαν ἔδωρ δ* 359. *ζ* 91. *μ* 104. *ν* 409; tum,

*) Haud iuvat, omnia afferre de hac re nostris temporibus scripta. Cf. e. g. Gladstone, hom. Studien. Gladstone Farbensinn etc. H. Magnus, gesch. Entw. d. Farbens. Bezenb. Beitr. II, 273. —

ut nostris cogitationibus plane respondet: λευκοτέρην
 πριστοῦ ἐλέφαντος σ 196. λευκοὶ ὀδόντες K 263 etc.
 ῥύχτα μέλαιναν Ω 366. Θ 486. ἀετοῦ μέλανος Φ 252 etc.
 Ecce quam aptum illud ο 161, nitidum anserem rapi ab
 aquila fusca. Cf. usum quoque verbi χαροπός λ 611
 de leone, tum de mari [Soph. fr.] et luna, apud prosaïcos
 denique de colore fusco. cf. χάρων. Sed quaenam est
 significatio vocabuli ἀργός primitiva? Diligentius scru-
 tantem non fugiet, rem de vocabulo ἀργός quodammodo
 aliter sese habere atque de αἰόλος; quod ad significatio-
 nem principalem ‚beweglich‘ reducitur nullo negotio etiam
 illis locis, ubi de vespis, de teredinibus, de serpente, de
 armis dicitur [cf. Buttmann l. c.]; sed frustra quaerimus
 causas quibus adduci potuerit poeta anseribus vel bubus
 attributum dare ἀργός, si significationis originem trahit ex
 notione mobilitatis. Imo censeo, in notione primaria
 huius vocabuli cogitationem candendi praevaluisse. Itaque
 ἀργοὶ βόες, ἀργαὶ χῆνες de pelle candido sive de pennis
 nitidis, ut nos dicimus ‚schimmernd‘ eo sensu, ut magis
 de superficie laevi et tenera cogitemus quam de colore.
 Hinc sine ulla difficultate mea quidem sententia perveni-
 mus ad significationem illam de canibus usurpatam. Puto
 enim, primitivam splendidi significationem translatam esse
 ad animi qualitates, ut sit ἀργός alacer, vivax, vigil, tum
 ferox fortasse, ardens, fervidus; κύνες ἀργοί sunt igitur
 ‚lebhaft, hurtig, mutige Hunde‘; sic quoque transferi-
 mus πόδας ἀργοί ‚fuss schnell‘ i. e. ‚in Bezug auf die
 Füße regsam‘.

Simili modo iudicamus de vocibus χαρά, Χάρων
 penitusque sumus a partibus Curtii [gr. Etymol. p. 198]:
 nonnulla commemoratione digna afferamus:

„Sonne Zeitschr. X, 107 und Max Müller [II, 371]
 nehmen für χαίρω, χάρις skt. ghar, leuchten als Wurzel
 an Wir nehmen wol am besten an, dass die
 Wurzel ghar sich frühe in zwei Hauptbedeutungen spal-

tete: 1. glänzen, heiter sein. Dazu gehört *χαίρω, χαρά, χάσμα, χάρις* und seine Ableitungen; 2. glühen, vergeistigt begehren (vgl. *ardere*), dazu wol *χάρμη* etc. —

Porro monendum, quomodo inter se cohaerant stirpes *λεζ, λεγζ, λευζ* et vocabula hinc derivata *λέγξ, λίγρος, luscus, lumen*. Amplectuntur sine ulla dubitatione notationes: „schimmernd, leuchtend, licht, hellfarbig: sehend“. Cf. Curt. gr. Etym. p. 160. 371 etc. Welcker, gr. Götterl. I, p. 476 s.

Quod attinet denique ad translationes notionum, commemoramus vocabula de stirpe *γα* derivata; constat, ni fallor, notiones ‚leuchten‘ et ‚sprechen‘ fuisse cognatas. Item invenitur cognatio inter ‚scharf, spitz‘ et ‚schnell‘, inter ‚eilen‘ [*σπέρχομαι*] et ‚Eifer, Zorn‘ [*ἀσπερχές*]; inter ‚glänzen‘ [*δαρζ, δέδορζα*] et ‚sehen‘ [*δορκεύς*]. —

Sed redeamus iam ad *ἀργός*. Pind. Py. 4, 194 legimus *λευκαῖς γρασίν* atque analogiam praebet usus latini argutus in hisce coniunctionibus: arguti oculi — arguta facunditas — argutae aves, cicadae [Martial.]. Quibus omnibus observationibus haud inutilibus ad nomina nostra diiudicanda ducimur ad etymologiam verbi nostri. Apud Curtium l. c. p. 171 docemur de stirpe *ἀργ* in *ἀργός, ἀργής, ἄργυρος* [lucidus, albus]; skt. *arg-una-s* a stirpe *rāg*; lat. *arguo, argutus, argentum* etc. et aptissime hoc loco commemoratur illud Titin. v. 28 ‚pedibus argutarier‘ de fullonum pedibus dictum. Sed his rebus affatim explanatis redeamus iam ad nomen proprium, a quo profecti sumus atque scrutemur quatenus usus adiectivi congruat cum natura animalium nominatorum. *Ἄργος* Homeri est sine dubio ‚Hurtig, Quix‘, idem quod *ἀργός* de canibus usurpatum.

Custodem quoque illum Jus, Jovis Niobesque filium, quem centum vel innumerabiles oculos habuisse tradiderunt, qui a Mercurio interficitur, aut canem aut monstrum immanis figurae veteres repraesentasse videntur, id quod

non mirum. Affero e. g. locum Tzetzae [exeg. Iliad. p. 153] a G. Hermannō integratum in annott. ad Aeschyl. Prom. v. 566: τὸν δὲ Ἄργον εἶναι κῆνα φασὶ κατὰ παντὸς τοῦ σώματος ὀφθαλμοὺς ἔχοντα καὶ φυλάττοντα τὴν Ἰὼ γ. τ. λ. ὅτι δὲ κῆνον ὁ Ἄργος, καὶ Ἰππῶναξ γησὶν,

Ἐρμῇ κῆναρχα, Μηρισιτὶ Κανθαῦλα.

Λισχίλος δὲ οὐ κῆνα πολυὸφθαλμον τὸν Ἄργον, ἀλλὰ βουκόλον γησὶ λέγων ὡς ἀπὸ τῆς Ἰοῦς ἐν τῷ Προμηθεΐ „τὸν μυριωπὸν εἰσορῶ βούταν.“ [cf. 678:

— — — — βουκόλος δὲ γηγενῆς
ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάσκει, πικνοῖς
ὄσσοις δεδορκῶς τοὺς ἐμοὺς κατὰ στίβους.]

Sequuntur ex Aegimio hi versus:

καὶ οἱ ἐπὶ σκοπὸν Ἄργον ἴει κρατερόν τε μέγαν τε
τέτρασιν ὀφθαλμοῖσιν ὁρώμενον ἐνθα καὶ ἐνθα.
ἀκάμαντον δὲ οἱ ὥρσε θεὰ μένος, οὐδὲ οἱ ὕπνος
πίπτειν ἐπὶ βλεφάροισι, φυλακὴ δ' ἔχεν ἐμπεδος αἰεί. —

Cogitatio fulgendi ac lucendi omnibus temporibus certe coniuncta fuit non solum cum cogitatione hilaritatis alacritatisque, sed etiam cum cogitatione aperiendi et aliqua ex parte custodiendi tuendique, qua nituntur ni fallor etiam propria Αἴθων, Λάμπων, Στίλβων, Φλέγων, Χάροις, Χάρων, alia. Cf. quae exposita sunt sub nomine Σείριος.

Accedit res alia, quam in eiusmodi quaestione ut gravem non praetermittendam censeo. Appellativum κῆνον ipsum habemus multis locis de portentis fabulosis usitatum, ut de harpyiis Apoll. Rh. Arg. II, 289: Ἀρπυίας, μεγάλοιο Αἰὸς κῆνας. de Eumenidibus κῆνες κηρεσσιγόρητοι Θ 527; sacpius apud tragicos, e. g. Aeschyl. Choeph. 912 (Herm.):

ὄρα, φύλαξαι μητρὸς ἐγκότους κῆνας

de Sphinge Arist. ran. 1319:

Σφίγγα δισαμερίαν πρότανιν κῆνα,

quem verum ex Aeschyli Sphinge esse docet scholiastes

cf. Aeschyl. frgm. 250 [Herm.]. Soph. O. R. 391. Theodoridae XI [Jacobs, Anth. II, 45. animadv. VIII p. 130]: *Κῆρας ἐπισσείσασα βίου κίνας* et nonnulla alia facillime colligenda, ex quibus exemplis facere non possumus quin concludamus, *κίων* dictum esse de aquila Jovis, de draconibus, de hydra eo sensu, quod servi, nuntii, custodes fuerunt, ita ut vocabula *κίων*, *δοῦλος*, *φύλαξ* promiscue adhiberentur. Haec iam probabantur Welckero [Die aeschylische Trilogie Prometheus. p. 129 ss.]. Sed, ut iam ad Argum nostrum revertamur, non habemus, quod miremur in tanta notionum illarum consensione cogitationem fluctuasse Jusque custodi mox canis mox gigantis figuram tribuisse. Haec habui quae dicerem de servo illo Junonis, Jus custode, „den Funkelnden, Glänzenden,” cuius natura in proverbii servabatur: *ὁξύτερον τοῦ Ἄργου ὄρεῖν καὶ πανταχόθεν τοῦ σώματος* Lucian. de hist. eseb. 10. [Cf. Themist. or. 7 p. 92], cuius nomen, ut in antiqua illa Graecorum fabula exstat, ita inter usitatissima certe canum nomina erat.

Sed priusquam ad alia nomina accedam pluribus tractanda res magnae et gravitatis et difficultatis, mutatio accentus, quae non solum in *Ἄργος* observatur, sed, ut omnia hic respicienda afferam, etiam in nominibus *Βαλῖος*, *Θόος*, *Γόργος*, *Στίχτη*.

Accentuum usui, qui quidem in nominibus traditis nobis occurrit explanando operam dedit Lehrsius in dissertatione illa de accentibus [de Arist. studd. hom. 3 p. 259 ss.]. Quam perlegi saepius et intellexi multa esse impedimento eiusmodi quaestionibus, quorum partem iam eo perspicuam esse censeo, quod et in nominibus dandis et tradendis fors praevalet, quod mutationem nominum et mutilationem sane religioni veteres non habebant; deinde difficultates oriuntur quod nullus fere est canon, quin exceptiones habeat quodque in exigua veterum grammaticorum etymologiae scientia quominus ca-

nonibus traditis fidem magnam habeamus saepius impedimur. Quantopere hae leges autem ab externa vocabulorum forma pendeant satis compertum habemus; quanto-pere contra pendere debebant ex cognitione rationis, quam veteres in propriis formandis sive canonibus sive sensu quodam ducti sequebantur!

Quod si cui dubium videretur, facile intellexeret ex eiusmodi exemplis a Lehrsio allatis ac diiudicatis: δόλος — Δόλων — Δολίος. δράκων — Δρακίος. Θράσων — Θρασίος. Στράτων — Στρατίος aut, quae e substantivorum numero afferre liceat: Στερόπη eodem modo fictum atque Μερόπη, Δρυόπη etc., aut mascul. Ἰαχχος femin. Ἰάκχη etc., ubi non cogimur derivare a δόλιος; στεροπή; ἰαχή etc. De pluribus v. Lehrs. l. c. p. 282 ss. Ceterum rebus omnibus mecum deliberatis censeo vix fore ut causae rationesque earum rerum legibus confirmentur. Id quod mihi quoque facere non est in animo, sed licet conicere.

Sermonem Graecum in propriis, quorum formae cum adiectivis congruebant, inclinasse ad retrahendum accentum, non ad promovendum constat [Lehrs. l. c. p. 264].*) In substantivis appellativis id raro fieri docent exempla a Lehrsio enumerata, quorum numerus facile augeri potest, sed ita, ut dubitare debeamus veteres utrum de appellativo cogitaverint necne. Ct. masc. Ἀρέτης fem. Ἀρέτη sive Ἀρετή. Ἀνγέας: Ἄγγη. Πόμπος: Πόμπη. Ἰλκων vel Ἰλκίος: Ἰλκῆ. Ἐλπίας: Ἐλπς [C. J. 717]. Ἀντίος: Ἀντίς Ael. v. h. III, 17. Paus. 9, 13, 1 etc. Στράτ(ι)ς [Lehrs. l. c. n. 181.]: Στράτος Qu. Sm. 8, 99. Eodem modo fortasse: Κάρις Her. 4, 49: Κάριος E. M. 472, 20. Addimus porro ad alia propria sine ulla

*) Communicavit mecum benignissime prof. Dr. Bezzenberger vocabulum Indogermanicum, in quo idem atque in Graecis esse statuendum video: citrá adi., i. e. nitidus; Ultra proprium, nomen regis cuiusdam, cf. Grassmann. Wtb. z. Rigv. s. v.

dubitatione reducenda etsi forma eadem est atque appellativorum haec: *Ἀέλφιος*: *Ἀέλφης* Theocr, 2, 21. *Κτησίᾱς*: *Κτηῆσις* Isae. 4, 9. *Πραξιᾱς*: *Πραξις* Ael. v. h. 14, 24 etc. cf. Fick. l. l. p. XVI. Ecce quam precariae videntur quaestiones, quae in his rebus diiudicandis accentu appellativorum usu frequentatorum nituntur!

Haud inutile canum nomina huc spectantia afferre; sunt:

Αἰθήρ, *Αἰχμή*, *Ἀκτίς*, *Ἀκμή*, *Θυμός*, *Κραυγή*, *Οἰράς*, *Ὀργή*, *Ὀρμή*, *Σπουδή*, *Φροσύ*, *Χαρά*, *Ψυχή* ex Xenoph. Cyn. VII, 5; *Λαμπάς* ex Ael. n. a. De aliis ex inscriptionibus collectis nil certi constituendum. Apud Xenophontem autem qualia sint nomina illa iam supra dictum est. Omnia appellativa igitur hoc loco accentum retinent [quae causa Benselerum adduxerit hic legere *Λογγή* haud intellego]. Omnibus rebus cognitis quid statuendum videtur? — Substantiva appellativa, propria facta accentum servare potuisse nec quidquam in iis esse mutatum tum praecipue, cum significationem primitivam servare et ostendere eius intererat, qui nomina dabat sive danda proposuit; paulatim, cum genera existebant propriorum variis terminationibus formatorum, saepius duplices formae ortae sunt, appellativum et proprium paris formae, cuius accentus igitur analogiam aliorum propriorum secutus erat, e. g. *ἀγή*. *Ἀγέας*: *Ἀγῆ*; *ἀρετή*. *Ἀρέτης*: *Ἀρέτη* etc. Inde exiit usus proprii ab appellativo accentu distinguendi, qui usus significatione primitiva propriorum magis magisque evanescente ac iam nulli rei nisi externae formae inhaerentibus veteribus progredientibus saeculis vulgaris erat causaque fuit vacillationum variarum. Hic me dissentire video a Fickio. Is enim canone illo nisus [l. l. p. LX]: „die Masse der griechischen einstämmigen Namen (beruht) durchaus auf dem zweistämmigen Namen und ist durch kosende Kürzung aus demselben entstanden“ — non mihi est in

animo hic penitus abnegare id quod disertissime argumentatus est p. LII. LX ss. CXLIII. — eo usque pervenit, ut neget proprium omnino de stirpe simplici aliqua terminationibus usitatis adhibitis esse derivatum, nedum concedat, appellativa in numerum priorum esse accepta, exceptis nonnullis quae proprie sunt animalium etc., ut *Κάπρος*, *Ἰαλῖνος*, *Σάτυρος* etc. cf. p. LX. Quid de accentibus? „Um diese meistens mit den wirklich echten Bestandteilen der Vollnamen lautlich zusammenfallenden Kosenamen vor dem Misverständnis zu schützen, als beständen sie in Wahrheit für sich selbst ohne Anlehnung an die entsprechenden zweistämmigen Namen, haben die Griechen die sinnreiche Auskunft ergriffen, die fraglichen Kosenamen für die weitaus grösste Zahl der Fälle durch den Accent von den betreffenden Wörtern der Sprache zu scheiden“ etc. [p. XVIII.] Quae omnia quamvis probabilia magna ex parte tamen me quidem non poterant adducere, ut arbitrarer, appellativa in nominibus dandis esse neglecta; propria, opinor, hoc opusculo tractata affatim docebunt, nomina ex appellativis esse electa nec adeo ea a Graecis esse repudiata, ut iam inde antiquitus opus esset canone ingeniose invento quo appareret, formas esse decurtatas, familiare quodammodo sonantes. Quas iam antiquis temporibus exstitisse haud nego; multum valuisse ad accentus retrahendos sine ulla dubitatione confirmaverim. Multorum priorum formas fortuito congruere cum appellativis iam supra dictum. —

Sed commemorata, quae pluribus demonstrare hoc loco mihi non licet, si cui de hominum nominibus parum apte dicta videbuntur, attamen de canum nominibus futuros esse spero qui accipiant. Cf. finem huius capituli. Credo ego, fuisse appellativa inter nomina propria Graecorum, etsi praecipue adiectiva antiquis temporibus, quae quidem novimus ex veterum scriptis, hominibus non iam tribuebantur; credo ea, praesertim significatione per-

dita, paulatim accentu sese applicuisse innumerabilibus illis propriis simplicibus duarum syllabarum; de quorum origine quoquo modo iudicabimus, videmus omnia fere esse barytona. Excipiuntur tantummodo quae exeunt in — *ᾱς*, Ἀγαθᾱς, Καναχᾱς, Κεφαλᾱς, Προςδοχᾱς [cf. Fick. l. l. p. XVI.]; sunt partim contracta, partim ex aliis dialectis allata, partim mirum in modum mutilata; tum illa in — *ώ*, *ὠς* poëtica magnam partem Ἀελλώ, Μελαρθώ, Ἀθηνώ; deinde feminina in — *ίς*, et masculina in — *εύς* exeuntia [cf. Fick. p. XLI]; inter propria in — *ος* sunt oxytona participia: Ἀγαπωμενός, Κλανσαμενός [Fick. p. LII s. LV.] et antiquis temporibus ignota illa in — *ιανός*: Ἀμυωνιανός, Βασιλιανός. Attamen in adiectivis, quae modo explicata propria maxime attingunt, aliter fortasse res se habet. Equidem in adiectivis quoque, ubi in propria abierunt, accentum initio non mutatum esse confirmaverim eoque magis quod recordor ea quae iam in urbium nominibus Lehrsius constituit [p. 288]. ‘Multa enim vel ab initio vel plerumque appposito substantivo dicta, tum sine substantivo per ellipsin.’ Nihil, puto, impedit, ne in hominum nominibus omnibus huc pertinentibus similia statuamus. In propriis autem quae proprie sunt adiectiva a gentibus urbibusve derivata cogitatio apppositi ἀνὴρ fortasse magis sentiebatur, quam e. g. in propriis quae sunt adiectiva colorem indicantia ob eamque rem in his accéntus servabatur: Μολοττός, Βοιωτός, Αιοχρός Paus I, 8, 4., [Σάμιος Xen. Hell. 3, 1, 1 etc.].

Sic venio ad adiectiva illa numerabilia in — *ος* exeuntia [Lehrs l. c. p. 276 ss.]; quorum in numero plurima propria inveniuntur; hic occasionem mutandi ac necessitatem distinguendi ab adiectivis magis quam in aliis adfuisse arbitror. Et retraxerunt accentum. Nam exceptiones sane perpaucae, quibus nonnullae fortasse dispersae adiici poterunt [Κελαινός, Φωτεινός e. g.], haud

scio an casu accentum tenebant praesertim si scriptoris intererat, sic fingere nomina, ut propriam adiectivi significationem audientis animo insinualet, id quod iam in Xenophontis nominibus statuebamus. Cf illud. ab Aristarcho subtiliter observatum ad Σ 39. 46. Lehrs. l. c. p. 261; an magna ex parte usum sequebantur illorum: Ἀγαπητός, Νοητός, Πινυτός, Ἀλεξαμενός, Ἀκουμενός etc?

Itaque, ut omnia supra exposita paucis comprehendam, sic iudico:

I. Usum accentus adiectivorum simplicium in — os et — ης mutandi eo demum tempore ortum esse, cum in nominibus dandis significatio vocabuli iam non respiciebatur.

II. Mutationes ipsas intellegi ex eo quod multis locis propria et appellativa decernenda erant et, quod ad formam attinet, ex analogiis in variis generibus eorum priorum inventis, quae certis terminationibus fingeantur. cf. ἀργός. Ἀργιος: Ἀργος; αἰσχρός. Αἰσχρον: Αἰσχρον. etc. Accentus retrahebantur.

III. Interfuisse nonnunquam inter Ἰόργος et Γοργός, Κλύτος et Κλυτός, Ξάνθος et Ξανθός etc. Ut nos interdum, si id quod nomen hominis proprie significat, casu cum virtute eius sive vitio congruit, formam adhibere solemus, quae id exprimere videtur adiectivoque appropinquat, e. g. Kurz sive Kurtz: Kurzer; Roth: Rother; Herrlich: Herrlicher; Klein: Kleiner; similia. — Itaque:

IV. Usus accentus retrahendi non est inventio grammaticorum antiquorum intellegendus. —

Nunc priusquam ab accentu discedamus nomina liceat enumerare nostra quae huius quaestionis causa fuerunt. Sunt a colore petita: Βαλῖος Apd. bibl. III, 4, 4. Σείριος (?) Phot. bibl. 340 b 36. Στίχτη Ovid. Hyg. a.; ab alia corporis laude [sive vitio]: Θόος Ovid. Hyg. a. Ἀάβρος ibid. Πόδαργος Ael. n. a. XI, 13. Ἀλκιμος ibid. Ὀρριμος Hyg. b. Πάχινλος (?) Hyg. b.; ad animum

pertinentia Ἄγιος Hyg. b. Γόγος C. J. 8139. Μάχιμος Hyg. b. Στερός Xen. Cyn. VII, 5. Κισσά Arrian. de ven. 18, 1. Ἄγιος Apd. bibl. III, 4, 4. Od. etc.

De Στερός hoc modo dicam, non mirum mihi videri accentum servari, cum reliquis appellativis ibi propositis sese accommodaverit, e. g. Αἰθήρ. Ακτίς. Ὀγή. Quod ad Ἄγιος attinet loco illo Apollodori, qui mendis sane abundat, etiam M. Schmidtum, qui locum restituendum curavit et de singulis rebus diserte egit, hunc accentum posuisse video, quamquam repugnant ea ipsa quae affert ex Theodos. Byz. in epit. 203. Herod. p. 203, 19. Goettl.: ἄγιος — εἰ δὲ βαρύνεται, ὅρουα τόπου καὶ πρὸς καὶ ἀνδρός. cf. Mus. Rhen. VI p. 408, de quo toto loco infra loquemur. De Κισσά autem quomodo iudicandum sit paene ignoro. Legimus apud Arrian. 18, 1 tria canum nomina Κισσά, Βόρρα, Ὀγή, quae certe, praesertim cum exempli gratia allata videntur, crebriora fuerunt quam de quorum accentibus quisquam dubitare posset. Si numerabilia canum nomina supra collecta ita perlegemus, ut formas simulque locos quibus inveniuntur respiciamus, intellegemus, derivatas et compositas formas in catalogis enumerari, qui Actaeonis canes, mythologicos igitur, continent, aliis locis contra, ubi de nominibus usus cotidiani esse sermonem ponere debemus, formas breves, i. e. appellativa, substantiva et adiectiva exstare. Haec, praecipue eligeantur: et in canum nominibus, ut iam supra dictum est, certe saepissime rationem habebant qualitatum vel animi vel corporis eoque minus a principali adiectivi forma, quacum accentum magis fortasse cohaerere existimamus quam nos sentire possumus, discedebant.*) Haud scio

*) Ceterum nominum propriorum hominibus adhibitorum significationem multo magis saepiusque palluisse quam eorum quae de canibus usurpabantur iam ex eo sequitur, quod hominum nomina maxima ex parte gentilia erant ad posteros nulla aut exigua mu-

igitur an *Κιρρά* auribus Graecis canis nomen fuerit, *Κίρρα* contra nomen urbis illius, quod exhibetur e. g. apud Pind. Py. 3, 74. *τοὺς ἀριστεύων Φερένικος ἔλ' ἐν Κίρρᾳ ποτέ*. Strab. IX, 416. Paus. X, 1, 2. Quid plura? Demonstrandum putabam non cuiuslibet esse *Κιρρά* mutare in *Κίρρα* aut *Στερρός* in *Στέρρος*.

Nomina canum plurima occurrunt nobis iis locis qui

De Actaeonis canibus

memoriae aliquid tradiderunt, de quibus iam pauca diximus.

Fabula de Actaeonis fato luctuoso tam multis locis memoriae tradita est, ut pro certo habeamus eam a poetis libenter tractatam esse; id quod pluribus exponere nolumus. Causam leti funesti Apollodorus in bibl. III, 4, 4 incertam fuisse enarrat. Cf. locos infra laudatos. Pausan. 9, 2, 3 quoque de Actaeone nonnulla affert sed illas fabulas coniunxisse videtur ex Stesichori poemate: *Στησίχορος δὲ ὁ Ἱμεραῖος ἔγραψεν ἐλάφου περιβαλεῖν δέρμα Ἀχταίωνι τὴν θεὸν, παρὰ σκενᾶζονσαν οἱ τὸν ἐκ τῶν κενῶν θάνατον, ὥτα δὲ μὴ γυναικα Σεμέλην λάβοι*. Simplicissima et antiquissima fortasse fabulae forma, quae saepius occurrit ubi causa quaeritur mortis horribilis atque inauditaе plerumque a poetis inventa in eo quod peccaverunt homines superbia et petulantia poenasque pendere eos oportet laesae pietatis, legimus in Euripidis Bacchis v. 377 ss.:

tatione translata propterea quod avi proavive fuerant. Longe aliter factum esse in nostris propriis luce clarior. —

ὄρε'ς τῶν Ἀκταίωνος ἄθλον μόρον,
 ὃν ὠμόσιτοι σκύλακες, ἅς ἐθρέψατο,
 διεσπάσαντο, κρείσσον' ἐν κυναγίαις
 Ἀρτέμιδος εἶναι κομπάσαντ', ἐν ὀργάσῃ. —

Hac igitur fabula canes simul cum venatore infelici clari facti sunt. Similia nomenclationis exempla in fabulis haud raro invenire scimus, e. g. in fabula Nibelungorum: ‚das Ross Grane‘; ‚das Schwert Balmung.‘ Sic canibus illis quoque nomina dabantur, pauca initio; numerus eorum tum demum augebatur, opinor, cum, ut saepe fit in fabulis, ornandi causa varia adiciebantur, initio neglecta paulatim amplificabantur. Exhibent autem nomina hi scriptores: Hyginus, fab. 181. Ovid. Met. III, 206—233. Pollux, onom. V 47 [ex Aeschilo]. Apollod. bibl. III, 4, 4, quorum locorum is qui difficillimus esse videtur, Appollodori, primus hic explicetur. Post fabulae enarrationem libri omnes haec fere exhibent:

τὰ ὀνόματα τῶν Ἀκταίωνος κυνῶν ἐκ τῶν οὔτω
 1. Ἀῆ νῦν καλὸν σῶμα περισταδόν, ἧν τε θῆρες
 τοῦθάσαντο κύνες κρατεροῦ πέλας ἄρκυνα πρότη
 — — — μετὰ ταύτην ἄλκιμα τέκνα
 Ἀνγκῆς καὶ βάνος πόδας ἀνέτὸς ἦδ' ἀμάκωνθος
 5. καὶ οὓς ὀνομαστί διήνεγκεν, ὥς καταλέξει.
 (καὶ) τότε Ἀκταῖον κτεῖνε Διὸς αἰνεσίῃσι
 πρῶτος γὰρ μέλαν ἀπὸ πῖον σφετέροιο ἄνακτος
 παρτὸς τ' ὦ Ἀργός τε βορῆς αἰψηροκέλευθος
 οὗ δ' Ἀκταίου πρῶτοι γάγον αἶμα δ' ἔδαψαν
 10. τοὺς δὲ μετ' ἄλλοι πάντες ἐπέσσονθον ἐμμεμαῶτες,
 Ἀργαλέων ὀδύνων ἄκος ἐμμεται ἀνθρόποισιν. —

Habemus locum de quo disputandum est sane corruptum, ita relatum, ut exscripsit M. Schmidt. in Mus. Rhen. 1848. VI. p. 405. Heynius versus ex pluribus poetarum locis in marginem adscriptis consarcinatos esse arbitratus ea tantum restituisse videtur in quibus quae menda sint extemplo intellegi potest. Ceterum: ‚quibus adhaerescere, inquit, si vellem, otii male collocati reus iure agerer.‘ Quid? Non idem iudicaverunt M. Schmidt.

l. l. et Th. Bergk. in 'Zeitschrift für die Altertumswissenschaft' VIII. 1850 p. 401 ss. qui non solum totum locum metricè restituendum curaverunt coniecturarum satis magna copia adhibita, sed etiam poëtas nominaverunt, ex quibus eum exscriptum esse verisimile. Ac Schmidtus quidem l. c. p. 411, qui hexametros versus legit, locum Eratostheni tribuit, Bergk. autem loco Paus. IX, 2, 3 nisus versus sine ulla dubitatione Stesichori esse censet*). Rem in medio relinquere liceat, quae ad auctorem attinet; coniecturarum partem perscrutemur necesse. —

Versibus praecedunt verba τὰ ὀνόματα τῶν Ἀκταίωνος κενῶν ἐκ τῶν οὕτω. Coniicitur, post τῶν titulum libri vel auctoris nomen vel similia excidisse, Heynius et Westermannus lacunam post οὗτοι [οὕτω] ponunt. At Schmidtus verba ἐκ τῶν οὕτω iam in versibus munerat atque ἐκ τῶν esse censet Ἀκταίωνος, οὕτω: οὗλοι i. e. conferti; verbum quaerit in vocabulis δὴ νῦν, quae sunt δίνεν pro ἐδίνεον; porro: σῶμα et ἔραμμα haud raro eodem sensu inveniuntur, Dianaque nonnullorum traditione Actaeonem cervi pelle induisse dicitur: itaque Schmidtio hic ἔραμμα praeferendum videtur et prima verba sunt:

— — — Ἀκταίωνος οὗλοι
Δίνεν καλὸν ἔραμμα περιστάδον.

Bergk. verba librorum immutata fere accepit. Quid de Schmidtii conatu? Videmus iam quaenam fuerit ars critica quam huic loco adhibendam esse putabat. Mihi quidem tam in his quam in sequentibus coniecturis non probatur arbitranti, a librorum lectione quamvis perditissima tum demum penitus discedendum esse, cum

*) Cf. quoque Poll. on. V, 38: Νικαρδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος τοὺς Ἰνδοκούς κένας ἀπογράφους εἶναι γράσει τῶν Ἀκταίωνος κενῶν, οἱ μετὰ τήν λήτταν συσφορήσασαι, διαβάσαι τὸν Εὐγρότην ἐπὶ ἀνέθιξεν εἰς Ἰνδοίς. Floruisse Nicander Colophonius dicitur Attali III. temporibus c. Ol. 158.

omnino spe restituendi sublata necessitas postulat, quam quidem necessitatem hic adesse nego. De verbis supra commemoratis e. g. haec protulerim: Si verba ἐκ τῶν οὕτω removentur, post κενῶν expectamus nomina ipsa; sed sequuntur nonnulla de morte Actaeonis ipsa. Mihi multo probabilius videtur sic scriptum fuisse: τὰ ὀνόματα τῶν Ἀκταίωνος κενῶν ἐκ τούτων [sc. μαθήσῃ, intelleges] vel ἐκ τῶν * * * οὕτω; hoc enim cum sequentibus versibus coniungere non difficile est, si verba δὴ νῦν retinentur. Et retineo. Verbum, quod Schmidtus hic quaerit, hoc loco non desidero; exstat ni fallor in περίσταδον, i. e. περίστασιν, „umzingelten“. De ἔστασαν pro ἔστησαν cf. M 56. γ 182. Poeta igitur, postquam deam iratam Actaeoni pellem cervi induisse — hac forma hic fabulam traditam esse demonstrant verba καλὸν σῶμα, quae de hominis corpore dicta sunt — et canes furore inflammatos dominum prostravisse narravit, eodem sensu fortasse perrexit atque Ovidius Met. III 249. 250:

Undique circumstant [sc. canes] mersisque in corpore rostris
Dilacerant falsi dominum sub imagine cervi. —

Sensus comparisonis, quae incipit verbo ἤντε, est: se satiabant canes carne domini, ut ferae bestiae se satiare solent corpus necati hominis circumstantes. Nihil certe video, quod huic sensui obstare possit; θῆρ pro fera non est impedimento; imo apud Homerum leo sive lupus est; cf. λένες θήρεσσιν ἐοικότες § 21 i. e. ὠμόσιτοι στέλανε Eur. Bacch. 338 neque ineptum est quod θήρες hic contrarii sunt quodammodo κατὰ κράτεροῖς. Itaque non cogimur mutare in θηρὸς [Bergk.], θήρα [Schm.]. τοῦ δάσσαντο sine dubio vitium habent. Sed ne hic quidem longius nos aberrare a libris iubet necessitas, si restituimus τοῦδ' ἄσαντο; δάσσαντο quoque [δάσασθαι] haud penitus repudiaverim, quod saepius de dilacerando et vorando usurpatur. Ψ 21:

Ἐκτορα δ'εὖρ' ἐρύσας δώσειν κισὶν ὥμ'α δάσασθαι.

et σ 87:

μήδεά τ' ἐξερούσας δῶή κνσὶν ὠμὰ δάσασθαι.

Sed τοῦδε, hoc modo si coniicitur, superfluum videtur nec habemus verbum ad quod referatur. Itaque neglecta Westermanni lectione τοῦδε δάσαντο propono τοῦδ' ἄσαντο; forma ducitur ab ἄω [ἄδω] quod ,behagliche, wohlthuende Sättigung' significare docet Buttm. lexil. II, 129 s. allato loco ad hoc utilissimo T 307:

Μή με πρὶν σίτοιο κελύετε μηδὲ ποτῆτος

Ἄσασθαι φίλον ἦτορ —

item de canibus ipsis A 818

ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνες ἀργέτι δημῷ

cf. Ω 211.

ὠδάξαντο Bergkii nonnullas quidem difficultates tollit, sed significatione ineptum videtur. Schmidtus scripsit:

[τοῦ κεφαλὴν] οὐδὰς δε κύνες κρατεροῦ πέλασαν. [!]

Verba igitur loci nostri adhuc tractata fuerunt fortasse:

Τὰ ὀνόματα τῶν Ἀκαιοῶνος κνῶν ἐκ

τούτων [μαθήσῃ].

Οὕτω

Δὴ κῶν καλὸν σῶμα περίστασαν ἡντε θῆρες

τοῦδ' ἄσαντο κύνες κρατεροί.

Sed nolo commorari in mendis huius loci numerabilibus corrigendis; ea ipsa quae dixi sentio fuisse longiora; prosodia maximam affert difficultatem et Bergkium ubique recta iudicasse erunt qui negent. Re vera autem complures poetarum loci una allati esse videntur ab homine quodam, qui ex memoria in margine annotavit versus canum nomina continentes, quos omnes enumerare eius non intererat, si omnino memoria tenebat. Qua in ratione non solum lacunarum mendorumque sed etiam ieiunitatis ac repetitionum causa quaerenda est. — Quae omnia hic admonere operae pretium fuisse mihi videor, cum magni momenti sit ad nomina propria l. l. allata et recte diiudicanda et aliorum sententiam refellendam. —

In ἄσασθαι nomen canis inesse luce clarius neque dubito quin sit sola Scaligeri coniectura a Schmidtio

quoque recepta, "Αρπυια probanda. Is, qui locum descripsit, versus hexametros, quos in sequentibus praevalere videbat, et hic fortasse componere studebat cumque post πέλας verba deessent, ex proximo versu "Αρπυια πρώτη assumpsit, de nominibus multo minus etiam sollicitus, quam de re metrica et grammatica in reliquis verbis. Itaque lacunam post πρώτη effecit, quae non tolerabilis videtur. Sed venimus iam ad nomina. ἄρκενα exhibent libri. Coniecerunt: "Αργια Mitscherlich. "Αρπυια Scaliger. "Αργέννη Heyn. "Αρκενα Westermann. Λάκαινα Keil. "Αλκαινα Bergk., quorum omnium "Αλκαινα et "Αρπυια imprimis sunt respicienda. Illud enim nomen Bergkii assumpsit ex schol. X. 29: οἱ κύνες πολλάκις ὀνομάζονται μετὰ τῶν κητόρων, οἷον Κέρβερος "Αιδου, "Ορθρος Γηρύονος, "Αλκαινα Ἀκταίωνος. Concludit igitur, "Αλκαινα fuisse canem Actaeonis quem in deliciis habebat, cuius nomen iam in antiquissima traditione inveniebatur. Ceterum probat Ungerii sententiam [Theb. parad. p. 378] qui in "Αλκαινα coniicit "Αλκη Ovidii et Hygini. Keilium hoc loco falso coniecisse Λάκαινα confirmat Bergkii, merito, ut mea quidem fert opinio*). Quidquid id est, praefero equidem nomen "Αρπυια, primum quod non solum in primo et secundo Hygini catalogo et in Ov. Met. III, 215 [et natis comitata Harpyia duobus] admonent verborum μετὰ ταύτην δ' ἄλκιμα τέκνα;

*) Paene suspicor Keilium explanatione sua ad commutandum adductum esse, non eo, quod nomen Λάκαινα ineptum esse possit. Cadit sane in analogiam verborum λείνα, τέκταινα [Bergk. l. l.], Λάκαινα; sic ab ἄλκων Ἀλκαινα. Quam parum intersit, Λάκαινα exstare in Hygini catalogo b perspicuum esse credo; neque multum refert, apud Pindarum inveniri fragmentum [73. p. 599 Boeckh.]:

Ἀπὸ Ταῦγέτον μὲν Λάκαιναν .

ἐπὶ Θηροῖ κίνα τρέχειν πνικνιώτατον ἐρπετόν κ. τ. λ.

Nihil sane impedit quominus Λάκαιναν intellegamus adiectivum. Spartana gente canes fuisse clarissimos scimus. De mero adiectivo Λάκαινα cf. Lob. Phryn. 341. Her. VII, 235 ἢ Λάκαινα χώρα. —

hi nati fortasse ubique cum cane nominabantur], sed etiam apud Pollucem V, 47 inter quatuor illa canum nomina exstat, quae Aeschylus commemorasse fertur. Tum, si discernere cui veniet in mentem, quinam fuerint canes fabula antiquissima traditi, videat, ne quid detrimenti capiat. Etenim cum arbitrer initio nomina canum in hac fabula pauca fuisse — si omnino fuerunt —, tamen iam inde antiquitus poetas id egisse censeo ut numerum nominum explerent — numerus I. ut in capitibus Cerberi nihil aliud ni fallor indicat nisi ingentem numerum; sic saepius numerus pro effectu rei terribili est —. Aliter haud declarandum est fontes ex quibus hausit Hyginus, tam magnos et varios indices nominum exhibuisse. Vix quatuor nomina catalogi b sunt eadem atque in a. Haec omnia suspicionem movent poetas vel ex suo ingenio atque memoria vel ex numero nominum mythologicorum illa formasse ac collegisse. Sed quid multa? Verbis Ἀλκωνα Ἀλκείωνος non cogimur concludere positam esse canem solam tanquam praestantissimam a scholiasta propter insignem virtutem vimque odoram [sic Keil. l. l.]; neque quaero neque invenio quid aliud nisi: sic aliquis ex Actaeonis canibus unum commemoret. Sin autem omnino hic de antiquissimis canum Actaeonis nominibus sermo fieri potest, illa a Polluce tradita imprimis mentione digna videntur, sed ea quoque omnia praeter unum et nostrum frustra apud Hyginum et Ovidium quaerimus. —

Ἀρπυια derivatum est a stirpe ἄρπ [rap] et nostro 'Grecif' penitus respondet etiam eo quod nos quoque adhibemus nomen portentis fabulosis. Similiter nomina canum et hominum usitata finguntur, ut Ἀρπυλος Ov. Hyg. a, Ἀρπύλλιος Hyg. b. — Ἀρπυλός etc.

Jam venimus ad ἄλκιμα τέκνα, quorum primum est: Ἀλγυζέες. Sic habent libri; omnes acceperunt meritissimo; forma derivanda est a λγυζ [λίγξ], λγυ,

luchs; de acute videndo dictum est proprium et hominibus adhibitum. Propriorum numerabilium quae finiuntur in — *εύς* [cf. Lob. parall. p. 232 ss.] etiam alibi nonnulla inveniuntur quibus canes nominabantur; sic *Ἀνθεύς* Xen. *Γηθεύς* ibid. *Ιορζεεύς* Hyg. b. [a stirpe *δεορζ*, *δόρξ*; de oculis igitur nomen dabatur. cf. *δορζάς*, Gazelle, proprium e. g. Luc. de mer. 9. Jahn spec. epigr. p. 246 etc.]. *Υλεεύς* Xen. *Αντζεύς* et *Υλεεύς* in venatoribus quoque sunt apri Calydonii Hyg. fab. 173. His igitur, in fabularum usum fortasse formatis ut nostra ‚Luchsauge, Waldmann, Rehauge etc.‘ [cum *Υλεεύς* Blane recte comparat Britannicum ‚Dashwood‘] promiscue utebantur et hominum et canum et aliorum animalium nominibus. Eodem pertinet proprium *Αντζίστη* Hyg. b., in quo nomine nonnulli mendum inesse coniiciunt [Buntius: *Αντίσζη*; Munckerus: *Αντζάστη*]. Equidem cum Schmidtio [ed. Hygini fabularum] lego *Αντζίστη* et in traditione tam incerta me potius inclinare ad reservandam librorum lectionem quatenus fieri potest quam ex ingenti numero propriorum inter se simillimorum eligere iam saepius commemoravi *Αντζιστος*, *Αντζιστίς* sunt hominum nomina; cum his cohaeret *Αντζίστη*, quod corruptum esse ex nostro *Αντζεύς* [sic Schmidt. contendit Mus. Rhen. l. l. p. 407] non persuasum habeo. —

Si ad versus nostros nunc revertimur, sequitur *βάνος*, pro quo Mitscherlich. optime et eleganter coniecit:

Βαλίος, quod nomen multis de causis hic nobis probatur; primum quod facillime mutantur litterae; deinde quod nomen equorum antiquissimum et usitatissimum fuisse videtur. Quorum multa praesertim celeritatem sive colorem indicantia et de canibus adhibita esse luce clarius est. Eiusmodi nomina sunt *Πόδαργος* canis nomen Ael. n. a. XI, 13. C. J. 8139, equi: *ψ* 295. Pollux V, 47 etc. *Λάμπος* canis nomen Hyg. b., equi *ψ* 246. Hyg. fab. 30. *Άῖρα* canis Pollux V, 45. C. J. 7285., equus

Paus. VI. 13, 9. *Αἶθων* canis Hyg. b, equus Ovid. Met. 2, 153 etc. saepissime. *Κόραξ* canis Poll. V, 47. equus C. J. 7374. 7379. *Κυλλώ* canis Hyg. b., equi nomen haud rarum. *Φλέγων* canis Xen. Cyn. VII, 5. Solis equus Ov. Met. II, 154. Hyg. fab. 183*). —

Superest, ut de significatione et de accentu verba faciam. *Βαλῖος* igitur in iis numeramus propriis, quae ex adiectivis immutata forma sed retracto accentu assumpta sunt. *βαλῖος* i. e. *στιχτός* [*Στίχτη* Ovid. Hyg. a], maculosus, scutulatus, variegato colore, nostrum „scheckig“, „Scheck“. De perdice id habemus apud Simm. Rhod. IV: *Θηρεῖσεις βαλῖους σεννομήλικας ἐν νόμῳ ἔλης*. Cf. Eur. Iphig. Aul. 222: *Ἰππιους λευκοστίχτην τριχὶ βαλιούς*. et Lob. pathol. serm. gr. prolegg. p. 265, ubi agit de nonnullis vocabulis a stirpe illa *γα* derivata, de quibus iam in praefatione sermo fiebat: *γαλός, γαληρός, γαλιός, βαλῖος*: ὁ ἔχων τὸ λευκὸν ἐν τῷ μετώπῳ schol. Theocr. VIII, 26. „Sic et germanice equus vocatur et fulica**) [*γαληρίς*] a macula frontis alba „Blaesse, Blaessling.“ V. Ovid. Met. III 221 s. „et nigram medio frontem distinctus ab albo Harpalos“.

Concedimus iam vocabulum principaliter fuisse usurpatum de capite micante et albente quadam ex parte [cf. *γαλακρός*], tum de galea fulgente quae est in capite, v. *γάλος, γάλαρα*; quin denique ampliorem significationem acceperit dubium non esse puto, ut sit latine „scutulatus“, de equis quoque dictum. Singulari notationum cognatione, simili ei quam in *ἀργός* observavimus, paulatim notationem celeritatis accepisse videtur, e. g. si sermo est de *βαλιαῖς ἐλάροις*. Liceat autem canum nomina propria quae sunt proprie adiectiva et participia a colore petita enumerare. Sunt: *Βαλῖος*; *Κισσά* gilva,

*) *Βωῖος* est equus II 149. T 400 Apollod. III, 13, 5. Nonn. 37, 335: *Ζεφνορηίδος αἶμα γενέθλης*. —

**) cf. Ar. Av. 565. Ach. 875. Buttm. lexil. 2, 248.

Vahl; *Μελαγχαίτης*; v. Hes. sc. 186 ut *ξανοχαίτης*, *γλανοχαίτης*, *δρομιχαίτης* etc., *Μελάμπους*; *Σείριος* i. e. ardens; *Στίττη* maculosa. *Χάροις*, pro *χαροπός* fortasse, de quovis colore sublucido nec tamen splendido usurpatum, simile latino 'caeruleus', 'caesius'. Participia eiusmodi habemus haec: *Αΐθων*; *Λάμπων*; *Στίλβων*; *Φλέγων*. —

De accentu restat ut pauca dicam. Quod attinet ad adiectiva in — *ιος* exeuntia, res in promptu esse videtur. V. Arcad. 41, 28: *Τὰ διὰ τοῦ ἰος τρισύλλαβα κῆρια, ἔχοντα τὴν τρίτην μακρὰν, προπαροξύνεται, Μοῦλιος, Βάχχιος, Σέρχιος· τὸ δὲ Ἑρχίος παροξύνεται*. — Exempla numerabilia apud Lehrsium inveniuntur l. c. Etiam hic igitur acute distinguendum est, quae vocabulorum terminatione — *ιος* fictorum sint propria derivata, vera propria, ut ita dicam, ut *Αἴγιος*, *Αἴνιος*, *Ἄμιος*, *Ἄλκιος*, *Ζήλιος*, *Θαλίος*, *Θέστιος* etc., *Ἄργιος*, *Ἄλλιος*, *Δείνιος*, *Ἄργιος*, *Μοῦλιος* etc., et quae contra formas exhibeant adiectivorum formis pares, *Ἄργιος* dico, *Αἴσιος*, *Δολίος*, *Θούριος*, *Σχεδίος* etc., quorum apud Homerum pro adiectivo nullum esse Lehrsius docet praeter *δόλιος* placuitque ei quoque in hac re plurimum tribuere analogiae, meritissimo mea quidem sententia et constare iam contendo in sexcentis casibus, ubi proprium nomen hominis eandem formam habet atque adiectivum, veteres de hoc non cogitasse, imo huius similitudinis eos ne conscios quidem sibi fuisse.

Sic reducimus nullo negotio *Δολίος* [δ 735, σ 322, saepius] ad *δόλος*, *Δόλων* K 314, ut *Δρακίος* ad *Δράκων* etc. Cf. Lehrs. l. c. et Fick. l. l. p. XXXI.

Nonnulla restare video commemoratione digna. *Βαλίος* in nominibus fuisse videtur, quae de hominibus non usurpabantur, id quod non mirum, si significationem principalem recte intelleximus. Schmidtio fortasse assentiendum, qui in corrupto Hygini nomine 'Volatos' coniicit

nostrum *Balíos*; de ‚Pachitos‘ idem iudicare videtur; perperam, opinor; sed alio loco id nomen contemplemur.

Sed haec hactenus. Redimus iam eo unde sumus profecti, ad Appollodori locum. Nomen *Balíos* sequuntur verba *πόδας ἀνετός ἡδ' ἀμάρνθος*. Pro *ἀνετός* facile restituitur *αἰνετός*. Nomen, quod hic occurrit, *Ἀμάρνθος*, Schmidtio denuo occasiōnem praebuit mutandi.

Sed neminem nobis vitio daturum puto, quod cum Bergkio nomen *Ἀμάρνθος* hoc loco intactum relinquimus. Bergkiius affert ex St. Byz. v. *Ἀμάρνθος: ῥῆσος Εὐβοίας ἀπὸ τινος κληγού τῆς Ἀρτέμιδος Ἀμαρνθου*. Cf. Paus. I, 31, 5 *ἔστιν Ἀμάρνθος ἐν Εὐβοίᾳ. καὶ γὰρ οἱ ταύτῃ τιμῶσιν Ἀμαρυσίαν Ἀρτεμιν. ἐορτὴν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τῆς Ἀμαρυσίας ἄγουσιν. ζ. τ. λ.* Sic saepius de hac re,*) ex qua nisi multa, attamen hoc apparet, nomen antiquum quodammodo pertinere ad fabulas de Dianae venationibus traditas. Nomina autem venatorum mythicorum, e. g. venationis Calydoniae, canibus adhibita fuisse aut saltem easdem formas exhibuisse iam supra dictum est. Causam mutandi igitur equidem non video; nomen laudatum hoc loco eodem iure potuit afferre vetus poeta atque nomen *Ἀμαρυνγέες*. Pro ‚Omelimpus‘, quod nomen vitiosus Hygini catalogus b. habet, leviolem coniecturam secutus ‚Melampus‘ lego, non ‚Amarynceus‘. —

Redeamus nunc ad locum nostrum. In sequentibus lego:

Πρῶτοι τὰρ μέλαν αἷμα πῖον σφετέρῳιο ἀνακτος

cum Schmidtio pro librorum lectione: *πρῶτος γὰρ μέλαν ἀπὸ πῖον σφετέρῳιο ἀνακτος*. Bergkiius, opinor, paucis in hac re versantibus persuadebit, verba *μέλαν ἀπὸ πῖον* nomen esse *Μέλαμπος*. — In proximo versu:

*) Strabo X, 448. Ptol. III, 15, 24. Ael. n. a. XII, 34. Cf. schol. Pind. Ol. 13, 159.

παρτός τ' ὦ Ἀργός τε βορῆς αἰψηροκέλευθος

complura nomina exstant. Primum eorum:

Σπαρτός coniecturae debemus Scaligeri et plurimi, quod ego sciam, acceperunt. Omitto istud quod Duentzerus excogitavit: *Παρδαλέων*. Schmidtius coniecit *Περζαστώ τ' Ἀργός τε*, quod in τ' ὦ quaerendum esse censet femininum in — ὦ; haud inepte quidem allatum nomen, sed alienum a re nostra. Bergkius ex Arcad. p. 47, 18 correxit: *Σπαρτός τ' Ὀμαργός τε* [de hoc nomine cf. infra.] eoque magis nomen hic constare confirmat, quod Herodianus in hac re semper de locis quibusdam classicorum cogitat. Quae omnia quamvis verisimilia tamen cum animo reputanti mihi sine modo, ut ita dicam, ac modestia collata videntur. Sic Heynii quoque coniectura *Σπαρτός τ' Οὐραργός τε* mihi quidem parum habet probabilitatis. Sed primum de *Σπαρτός* agamus, quod nomen probo cum Scaligero, Heynio, Westermanno, aliis, utpote cui nihil aliud repugnare videtur nisi facultas in verbis mendosis *παρτός τ' ὦ* coniiciendi femininum in — ὦ. *Σπαρτός* quidem alibi non inveni, sed vocamus in comparisonem *Κύπριος* Ov. Hyg. a. *Λάκων* ibid. *Λάκαινα* Hyg. b. *Σύρος* ibid. Eiusmodi nomina a populis sive urbibus ducta iam apud Homerum haud raro hominum nomina sunt: *Ἀσᾶϊος*, *Θυβᾶϊος*, *Θυμβραῖος*; tum, maxime apud comicos, servos sic fuisse nominatos videmus. V. de hac re porro Hellad. in Phot. bibl. 532 b. 35 [Bek.]: [*Ἑλλαδίου*] ὅτι οἱ χωριτοὶ τοὺς οἰκέτας τὸ μὲν πλεον ἀπὸ τοῦ γένους ἐκάλεον, οἷον *Σύρον*, *Καρίωνα*, *Μίδαρον*, *Γέταν* καὶ τὰ ὅμοια.*) Jam si probamus *Σπαρτός* — et merito hoc fecisse mihi videor —, quid sequitur? Aut τ' ὦ Ἀργός nihil aliud

*) Cf. Strabo VII, p. 304. Jon, Ephesios. Varro de l. L. 8, 21, Thessala Plaut. Amph. Lydus Bacch. Syra Merc. Lesbia, Mysis Ter. Andr. Phrygia, Syrus Heautont. Cf. Marquardt, Privatl. I, p. 166. A. 3. Fick. 1. l. p. XXXI.

esse nisi τ' ὄν Ἄργος, aut inesse in verbis nomen cum ἄργος compositum. Hac via Heynius et Bergkiius difficultates effugere conati nominibus Οὐραργός et Ὀμαργος longius aberrasse videntur; si omnino sic rectissime verba corrigi posse persuasum habebant — id quod liquido negare non audeo — imprimis mea quidem sententia rationem habere debebant nominum Θήραργος, Ἀΐθαργος, Πόδαργος. —

Sequitur ultimum huius loci nomen: Βορέης αἰψηροκέλευθος. v. Hes. Theog. 379:

ἀργέστην Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον. Etymon vocabuli latet Lobeckio, pathol. prol. 489. neque si accuratius intuemur, quid certi usque ad hoc tempus inventum est. Benselerus [s. v. Βορήης] coniicit esse verbum ductum a φέρω [„Raff.“]; alii derivant a βορά i. e. cibus. De formis nominis Βορέās vacillantibus cf. Lob. pathol. elem. I 252, II 82 [E. M. 436. 37. Eustath. 732. 13]. Curtius, gr. Etym. p. 350. 594. 625 ss; is derivat a γάρ, γφορ, φορ, βορ [ὄρος], ut significet nomen „Bergwind“. Formae certe exstant hae: Βορέās [Βορᾶς], Βορῶς, Βορέης, Βορήης*), Βορεάς [femininum; cf. Curt. l. l. p. 625 ss]. Ceterum Bergkio assentior, qui nomen Βορήης hic constituere non cunctatus est. „Boreas“ exhibet Hyginus quoque in catalogo b. neque dubium quin in usitatis fuerit canum nominibus. Deliberanti enim mihi et perscrutanti quibusnam aliis rebus animalibusque veteres adhibuerint propria nostra, praesertim ea, quae aut certis terminationibus ficta aut ex compluribus vocabulis composita sunt, nonnulla repperi quae non praetermittenda videntur. Credo ego, similem modum ac rationem veteres secutos esse in his nominibus dandis atque ii qui hodie canes vel equos sunt amantes. Hoc quorsum spectet brevi perspicuum fore spero. Plerumque enim eligunt

*) Bredovius, de dial. Herodotea III p. 219 s. apud Herodotum omnibus locis Βορέης esse restituendum censet. —

nostris temporibus nomina deorum, heroum, regum antiquorum, ut habemus, Diana, Aphrodite*), Orpheus, Ariadne [sunt equorum nomina], Nimrod, Hector, Nero, Caesar, Tell etc. etc. aut, si nomina hominum praeferunt, rariora certe sunt et ex alio sermone magna ex parte assumpta, e. g. Sally, Dinora, Holda, Bento, Minka, Ulla, Edgar, Susannis [cf. Pückler-Muskau l. l.], Lilli, Bobby, Brigitte, Jussuf, Fatinitza etc. etc. cf. Don, Mylord, Evelyn, L'Orme etc. Alia non desunt, quae proprie sunt gentium nomina: Türk, Pandur [canis pastorum Hungaricus], cf. Graeca *Κύριος, Σίγος, Λάκων, Λάκαινα*; item a colore petita: ,Indigo, Scheck, Russ' etc; composita denique sunt Tireman, Bergmann, Waldmann, Dashwood i. e. ,Eilewald'. Addo: Banane, Leonte, Veritable, Retirement etc. etc.**). Ceterum quae demonstrandum constitueram iam sunt ad liquidum perducta: nominum nostrorum ea praecipue et libentissime eligi, in quibus inest peregrinum aliquid vel obsoletum, i. e. abnorme ut ita dicam et difficile, coniunctum cum notionibus immanitatis, roboris, celeritatis, pulchritudinis, qua dei heroesque insignes fuerunt. His expositis nomina Graeca huc spectantia observemus quamque notionem praecipue indicaverint scrutemur. Ac primum quidem occurrunt centaurorum nomina, immanitatem fortasse exprimentia:

Ἄγριος — etsi adiectivum est tamen merito fortasse hic quoque affertur; item: — *Ἀσβόλος; Βριάρεως* — huius gigantis centimani nomen canis est apud Ptol.

*) sive Aphroditi(s), quod nomen hodierno quoque tempore in Graecia notum esse didici ex opusculo: „der Vorläufer“ vom Fürsten von Pückler-Muskau, Stuttg. 1838 p. 61: ,Aphroditi, meine spartanische Hündin' [Spartana gente Ovid.].

**) Haec nomina non ex memoria collecta sunt. Usus sum indicibus fortuito inventis sed ad hoc maxime idoneis. Cf. *Illustrirte Zeitung*, Leipzig. 19. Mai 1883. —

Heph. III p. 186, 15 in Westerm. myth. [Phot. bibl. 148 a. 26 B.] *περὶ τοῦ Πτολεμαίου κενός, καὶ ὡς συνεμάχει τῷ δεσπότη, καὶ ὡς μετὰ τελευτὴν ἀνασχισθεὶς τὴν καρδίαν εὐρέθῃ ἔχων τετριχωμένην* · ἦν δὲ γένος *Μολοπτός, ὄνομα Βριάρεως*; de nominis etymologia ac significatione cf. quod expositum est sub nomine Ὅμαρος et Welcker. tril. Aeschyl. p. 148. — *Μελαγχαίτης, Μελανεύς* — in hoc magis fortasse de colore quam de centauro cogitandum. — Ὑλαῖος; aliorum portentorum nomina: Ἀελλώ harpyia, Ἀρπυια, Γοργώ [quadrupes Libyae monstrum Ath. V, 221], Θηρώ amazon, Ἰπποκένταρος [idem fere quod Κένταρος; cf. Luc. Zeuxis 3. 4. Plat. Phaedr. 229, d. Xen. Cyr. 4, 3, 17, saepius], Κέρβερος, Λάδων, draco qui mala Hesperidum custodire dicebatur, Apoll. Rhod. IV 1396 ss. [Merkel.]; Ποδῆς satyrus C. I. 4, 7460. Ὠκυπέτη harpyia. Multo maxima pars nominum hic laudatorum Ovidii et Hygini catalogis debetur.

Venio ad ea, quae facillime notionem pulchritudinis paulatim usurpare potuerunt. Nonnulla nomina video canibus cum betaerarum nominibus vel potius cognominibus [cf. Lehrs. de Ar. st. H. 3 p. 284.] fuisse communia, ut Ἀλκή, Γνώμη, Λαμπάς, Λέαινα, Λυζίσσα, Φίλη, Χρσίς. Non mirum, quod eiusdem stirpis nomina et meretricibus et canibus dabantur; veteres autem de meretricibus cogitasse non verisimile est neque quidquam in hac tota re constituere mihi est in animo, quod sine ulla dubitatione accipiendum videatur; plane coniecturis ducimur, quod ad has nominum translationes attinet; num ob eam rem eiusmodi observationes inutiles esse videntur? —

In *Ὀδάρια* et *Ψυχί* haud scio an res ita sese habeat, ut supra demonstravi. —

Servorum nomina sunt Ἀζυίς, Κέρπιος, Λέων, Λάκαινα, Λεύων, Σάννος, Σέρος.

Plurima porro canum nomina inveniuntur in ventorum, navium, fluviorum nominibus. Iam *Ἀῦρα* et *Αἰῖλαυ* ipsa habemus apud Pollucem et Hyginum itemque ventorum nomina *Βορέας* et *Ζέφυρος*. *Κανάκη* est filia Aeoli Apd. 1, 7, 3. Hyg. fab. 238. 242 etc. Antiquissimis temporibus nomen *Βορέας* in symbolum celeritatis abiisse videtur; id docent ni fallor Tyrtaei verba [XII, 4. Bergk.² poet. lyr. gr. p. 323]:

οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγ' ἑθός τε βίην τε,
νικῶν δὲ θεῶν Θρηῖον Βορέην.

Tum cum compluribus nominum nostrorum congruunt haec nomina navium, de quibus cf. Boeckh., Die Staatshaush. d. Athenen. III. Urk. üb. d. Seew. d. Att. Staats p. 81 ss. *Αἰχμή* IV. b. 6. *Ἀκτίς* XIV c. 171. d. 47. 127. *Γρώμη* IV. b. 31. c. 24. XIV d. 9. *Ἡβα* IV g. 83. X b 141. XIV c. 208. XVI c. 122. *Λόγχη* V d. 1. *Ῥώμη* I a. 62. IV b. 10. *Ἀῦρα* IV d. 32. XI b. 14, 23. XVI b. 212. *Ἀργώ*, navis illa Jasonis, primum inventa μ 70. *Γοργώ*, navis Persei Palaeph. 32, 14. *Λαιπιάς* IV b. 4. h. 31. X b. 158. *Λέαινα* IV b. 26.

Deinde sunt fluviorum nomina: *Ἄμωρ*, *Ἀρέθουσα*, *Ἀάδων* [Thetidis et Oceani filius Hes. Theog. 344], *Ὀζριμος*, *Γόργος*, *Κέλαδος* [?], *Νόης*, *Πόρπαξ*, *Ταῦρος*, *Τίγρις*. —

Quid igitur navibus fluviisque eodem modo nuncupatis atque canes cum his commune est? Certe celeritas agilitasque. Nominibus fluviorum non nominibus navium utebantur, quod fluvii maximam partem masculina, naves sine ulla exceptione feminina sunt. Sic hodie quoque. Iam supra dictum est, ultra modum his rebus adhibendum nos excedere videri, si contenderemus duas res vel duo animalia paribus nominibus appellari propter similitudinem inventam inter qualitates rei nominatae ac nominandae. Saepissime certe aliter factum est, nisi forte in portentorum nominibus ita semper, ut

supra confirmavi. Sed veteres re vera canem cum fluvio comparasse, id quod a nostra cogitatione alienum est, haud plane repudiandum videtur, praesertim cum elucere videatur ex appellativo *σκέλαξ*, quod nomen fluvii est e. g. Strabo. 12, 547, canis nomen apud Columellam. Sed ut expositorum quam brevissima fiat repetitio, habemus quod ponamus, veteres quoque habuisse nominum genera ex quibus singulis animalibus aut rebus certa aptaque eligere solebant; eligebantur secundum cogitationem hominum animis de re obversantem; quae exprimebatur aut meris appellativis, aut nominibus monstrorum et heroum, si de crudelitate, immanitate, robore cogitabant; ventorum, equorum, canum, fluviorum, si de celeritate et agilitate; feminarum, si de virtute pulchritudineque cogitabant. Sic conicio fuisse in universum, de singulis casibus saepius nil certi esse constituendum haud ignoro; neque constitui. —

His rebus ad finem perductis nunc agamus:

De Actaeonis canibus qui apud Aeschylum exstant.

Sunt perpauca ob eamque rem fortasse antiquissima; quae servavit Pollux V, 47 hisce verbis: τὰ μὲν δὲ Ἀκταίονος κενῶν ὀνόματα, κατὰ τὴν Αἰσχέλου δόξαν, Κόραξ, Ἀρπυια, Χάρων, Ἀγκιτᾶς [?]. Cf. Aeschyl. frgm. Schuetz. 354. G. Dindorf. 225. G. Hermann 258. Certa vestigia adesse vidimus rebus supra explanatis, poetas epicos materie nostra iam inde antiquitus esse potitos; et quin tragoediarum scriptores in ea tractanda libentissime versati sint quis est qui dubitet? Aeschyli fragmenta nonnulla huc pertinent quae quo loco fuerint non satis compertum habemus. Cf. Hermann. frgm. 255—259.

Κόραξ [Hyg. b.], equorum nomen quoque sine dubio usitatissimum; Cf. e. g. C. J. 7374. 7379 etc. Paus. 6, 10, 7., item hominum, e. g. C. J. 2919. Appellativorum, quae sunt animalium nomina, satis magna copia nomina propria facta sunt, prorsus eodem modo atque nostris quoque temporibus. Exempla numerabilia ubique inveniuntur, e. g. Ἀγαλανθίς, Ἀλεκτρώων, Ἀλώπηξ, Βάτραχος, Δράκων, Κόττινος, Κύνος, Μέλισσα, Μόσχος, Μῦς, Ταῦρος etc. etc. Omnibus temporibus homines et animi et corporis qualitates quae quidem in conspectum cadunt comparasse videntur cum similibus, quae in ceteris rebus creatis, et animatis et inanimis, perspiciuntur. Quapropter hilaritatem agilitatemque videmus comparata cum piscium seu avium alacritate, animum obtusum cum lapide aut trunco, roborem et audaciam cum leonis audacia viribusque, nigritiem oculorum vel capillorum cum nigro corvi colore, quin etiam cum noctis tenebris, gracilitatem denique cum abiete gracili etc. Huc, nisi omnia me fallunt, eiusmodi nomina reducenda sunt. Germanicum illud ‚Fuchs, fuchsig‘ plerumque non aliter intellegimus ac de rubore dictum; nostrum ‚Κόραξ‘ veteres significabant idem quod nos ‚Rappe‘ [rabenschwarz]. Talia canum nomina, quae sunt aliorum animalium nomina appellativa in canes translata, quod significationem ampliorem seu coloris seu roboris seu alius cuiuslibet corporis qualitatis usurpaverunt, decem fere exstant. Sunt haec: Ἀζορίς [locūsta], quod nonnullorum sententia proprie de voracitate locustarum dictum est, ‚voracissima‘, derivatum igitur a stirpe gar, gras [skt. grasāmi i. e. vorare], γράω esse, comedere [Call. frgm. 200.] cum α intensivo; ἀγρίς, ἀζρίς primum inventum vocabulum Φ 12. Cf. Curt. gr. Etym. p. 471. Aliter Doederl. gloss. 291: ζαρίζειν [‚girren‘]; quocum comparat ζορίζειν ein feines, auch wohl klägliches melancholisches Schreien‘. Catulo sane aptissimum! Sed aequo modo Graecos cogi-

tare potuisse in nomine nostro de clamore atque de voracitate scimus. Inscriptio in urna cineraria quadrata est:

Α Κ Π Ι Δ Ι
Κ Υ Ν Α Π Ι Ω

i. e. Ἀρκίδι κυναρίῳ. —

Sed pergimus nomina supra commemorata enumerare :

Ἀράκων, Ἀέαινα, Οἰνάς i. e. vitis; tum fructus eius, uva; deinde genus columbarum haud dubie a colore uvarum maturescentium nominatum; genus denique corvorum fuisse testatur Hesychius. Cf. οἰνάς, οἰνάξ et Φοινέες, ζέφακες apud Ahrens. de dial. Dor. p. 55. Jam videmus quorsum spectet nomen nostrum, quod quin sit a colore petatum in dubium non vocandum. — Σάλαξ, Ταῖρος, Τίγρις. V. Cerva, Lupa, Tigris Colum. VII, 12, 13. — Falso pro nomine nostro Schuetz. l. c. et Lob. paral. p. 276 n. 2 legunt Κίραξ. — De Ἀρνία, secundo huius loci nomine, iam dictum. Tertium est

Χάριων, quod praeterquam legitur C. J. 8139 inter canes venationis Calydoniae; canis nomen igitur non minus usitatum quam hominis fuisse videtur. De cuius etymologia cum Χαρὰ et Χάροι nomina etymologia cognata cf. praef. Adiectivum quoque est χάριον, ὦρος, ni fallor, pro χαροπός, epitheton leonis; sed censeo terminatione illa creberrima in propriis fingendis — ὦρ, ὦρος, fictum esse proprium a χαρ seu χαρά ut Ἀλκων, Ἀμύκλων, Μάκων, Τύμων, Θήρων, Βίων, Βρόντων etc. etc.; nos dicimus: ‚Glanzig‘, ‚Glanzmann‘. Fick. l. l. p. XXIV. ss. Nominis quarti forma non constat. Bekkeri codices exhibent λερότρας; legebatur Ἀρζιτᾶς [Ἀρζιτᾶς Schuetz.] sive Ἀρζιτᾶς [Dindorf.], quod plurimi habere videntur. Keil. anall. l. c. coniicit Ἀερζιτᾶς secutus Theocr. V, 147, quod omnium mihi minime probatur. Puto nomen hic laudatum aptissime reduci posse ad stirpem quam

habemus in *λίξος*, quae vox quod nusquam inter canum nomina est satis mirari non possum; nihilominus autem haud dubie canibus fuit adhibitum nomen [cf. Lupa Colum.] hominibus, fluviis, equis [Paus. VI, 3, 10.] saepissime datum. Eiusdem originis sunt *Αρξάς* Simonid. apud Poll. V, 47, *Αρξίσκος* Isid. orig. opp. 12, 2, *Αρξίσσα* Ovid. Hyg. a. et nomen hic fortasse restituendum:

Αρξίτῃς; sed qui in propriorum formis aut vituperandis aut restituendis versabitur, videat ne rei studeat saepius quae ut exitum habeat valde timendum est. Nam totum fere indicium in eiusmodi quaestionibus positum est in forma — et quantopere vacillant propriorum formae quamque multum peccabatur in iis describendis! — aut in nominibus iisdem seu aliis animalibus et rebus alibi datis; magnum enim illud adiumentum aliarum quaestionum criticarum, significationem, saepissime penitus desideramus. Ceterum nomen *Αρξίτῃς* non reiiciendum est. Hominis quoque est Ar. Danaid. frgm. XI 1051: an scribendum est *Αρξίδας*, hominum nomen usitatum? Verg. ecl. VII, 67 e. g. Lycidas est pastor; Hor. carm. I, 4, 19 puero tenero nomen est Lycidae. Insuper servi est Dem. XX 131—133, centauri Ov. Met. XII, 310*). Sed de hoc loco hactenus. — Quid tum? Accedamus iam necesse est ad nomina quae exstant in Hygini catalogo a. et apud Ovidium l. c. [Met. III, 206—233]. —

*) An fuit *Αρξίτας* a *Αρξίτος*? V. St. Byz; B 647: *Αρξίτον Μήλιτόν τε καὶ ἀγνώοντα Λύξαστον*. cf. *Γόδοξος*, *Γορδίας*; *Ἀναπός*, *Ἀναπίας*; *Ἰσμηρός*, *Ἰσμηρίας* etc. *Λίξτος* antiqua Cretae urbs erat, canes Cretici autem clari cf. Grat. Fal. v. 212. Oppian. Cyn. v. 373. Ael. n. a. III, 2. Ovid. Met. III, 208 *Ἰσθίος* Jchnobates. 223 patre Dictaeo, saepius. —

De Hygini catalogo a et Ovidii Met. III.

206—233.

Nomina ibi inventa, ex catalogo Graeco sine dubio exscripta si comparamus cum catalogo Hygini fab. 181 priore, qui finitur verbis: 'Item alii auctores tradunt haec nomina', facere non possumus quin concludamus aut ex eodem fonte hausisse auctores aut alterum alterius nomina descripsisse. Numerus nominum apud Ovidium est XXXVI, apud Hyginum XXXVIII, si recte nonnulla legi; nomina ipsa eadem praeter unum vel duo fortasse; ordo quo enumerantur idem fere usque ad duodecimum. Tamen equidem non crediderim nomina ex Ovidio in Hyginum esse translata, neque probo nonnulla apud Hyginum corrupta sine ulla dubitatione ex Ovidii loco corrigi. Verisimile est eiusdem fontis vel eorundem fontium Graecorum auctoritatem eos esse secutos; fabularum auctor cum penitus exscripsit; hoc indice qui utebantur et qui fabulas describebant sane integritatis parum sollicitos fuisse luce clarius; res fuit exiguae gravitatis! Inde menda oriebantur. Eodem autem fonte, opinor, Ovidius nisus est primumque scrupulosius fortasse ordinem servabat, tum alia versibus suis accommodare nomina non dubitabat; etiam plura eum novisse quam affert verba demonstrare videntur, quosque referre mora est. [225]. Auctor ille Graecus autem haec fere nomina memoriae tradiderat:

*Μελάμπους, Ἰχνοβάτης, Παισάγος, Δορκεύς, Ὀρεΐ-
 βάσος, Νεβροσόνοος, Αἰῖλαι, Θήρων, Πτερέλας, Ὑλαῖος, Νά-
 πτη, Ἀάδων, Ποιμενίς, Ἀῖρα, Ἀάκιον, Ἀορνία, Ἐχίων [*]),
 Ἰρόμας, Θόος, Καραχή, Κέπριος, Σείστη, Ἀάριος,*

*) *Ἀελλώ* plurimi pro librorum nomine 'Elion' acceperunt; alii *Ἐχίων*, Echion, suspicantur; quae coniectura mihi probabilior videtur; nam nec in *Ἐχίων* nec in *Ἐχίονι* [catal. b] equidem quid invenio quod improbetur. —

Ἀρκάς, Ἀγριόδους, Τίγρις, Ὑλάκτωρ, Ἀλκή, Ἀρπαλος, Ἀντίσκη[α], Μελανεύς, Λάχνη, Λεύων*), Κνώσιος, Μελαγχαίτης, Θηριδάμας, Ὀρεσίτροφος, Ὑλγρη; quorum nominum omnium apud Ovidium non legimus haec: Ἄρκα, Κνώσιος, Ἀρκάς. Ἀσβολος autem ex Ovidio addere possumus; ἄσβολος i. e. fuligo, 'Russ', de colore nigro igitur nomen canis est adhibitum; item centauro.

Quid in universum iudicem et de numero horum vocabulorum et de forma, iam initio huius capitis uberius exposui; quin omnia fuerint nomina usu cotidiano frequentata ac constituta et quin in fabula iam antiquitus exstiterint vehementer dubito; composita Μελάμπους, Ἰχνοβάτης, Παιμάγος, Ὀρείβασος etc. praecipue suspicionem movent ne poetae ex ingenio suo seu ex memoria finxerint addiderintque quae apta videbantur. De singulis nonnulla commemoratione digna iam proferam. —

Λαῖλαψ est quoque Dianae canis, 'quem nulla fera effugere posset' Hyg. fab. 189. Eodem modo atque Ἄρκα [Buntio, in ed. Hyg. fabb. l. l., non assentior qui hoc nomen per errorem a librario additum esse censet, cum apud Ovidium non inveniatur]**) et Ἀελλώ dictum esse de celeritate apparet. Similia appellativa, quae continent notionem celeritatis et immutata forma sunt propria facta canum, habemus: Ἀρόμος, Σπουδή, Αἰχμή, Λόγχη. Αἰχμή et Λόγχη et Στύραξ Xenophontis [i. e. spiculum sive lancea] a celeritate esse petita puto, cognita cognata

*) hoc nomen neque Bens. neque Keil. suscepit, nescio quae de causa. Post id libri exhibent: 'Item tres, qui eum Gnosius consumpserunt. — foeminae Melanchoetes' etc. Gnosius, Κνώσιος reliquis nominibus iam enumeratis fortasse adscriptum est ac negligentia, opinor, describentis inter verba 'eum' et 'consumpserunt' positum.

**) Equidem et hic et in sequentibus non tantum tribuo Ovidio, ut ex catalogo nomen usitatissimum eiiciam, Ἀσβολος assumam. Ceterum quid decertandum de re incertissima? —

tionē quae notionibus est ‚scharf‘, ‚spitz‘ cum notione velocitatis in vocabulis ἄκων, ἄκαινα, ἄκρος, acer, acus, ὠκίς, ocior etc. Cf. Curt. gr. Etym. p. 130 s. Quae tota interpretatio propriis nostris haud scio an confirmetur. —

Πτερέλας a πτερόν ductum ut Πτερέλαος sive Πτερέλεως· πτερόν est signum velocitatis [Bens.: ‚mit einem Federbusch auf dem Haupte?‘]

ῥΥλαῖος i. e. Silvius, Silvanus, Waldmann, cf. ῥΥλείς. —

Νάπη i. e. βῆσσα, saltus, a quo Νάπις, Ναπαῖος, similia. Concreta substantiva, quae qualitatem hominis canisve nominandi non attingunt, sed fortuito neque ita, ut consilium cognosci possit, ex concretis in natura exstantibus eligebantur, a nostro sermone non aliena sunt; e. g. ‚Berg, Wald, Blum[e], Stein, Dorn, Kraut‘ non rara sunt. In Πόρταξ Xenophontis offendimus. πόρταξ [πόρπη i. e. acus; forfex] est ansa qua scutum tenetur, anulus igitur aeneus. Sin autem fuit ‚forfex‘ sive aliud instrumentum praeacutum, paene adducimur ut comparemus cum λόγχη, αἰχμή, στέραξ modo commemoratis, nisi forte de animalis figura usurpabatur.*)

Ποιμενίς vulgari femininorum forma in — ῖς fictum, inter quae habemus e. g. ῥΑμαζονίς, ῥΑμπελίς, Παρθενίς, Σκυλακίς, Σωτηρίς etc. Post hoc nomen libri exhibent ‚Therodanapis‘, quod ex praecedentibus Theron et Nape ortum et re vera est ‚monstrum lectionis‘. Similem in modum additum est post ‚Ichnobates‘: ‚Echnobas‘, quod delemus. —

ῥΟμάς, ‚Trabert‘ [Bens.]; ῥΟμάς oxytonon est proprie in numero adiectivorum illorum in — ἄς raro inventorum: δρομάς, ρομάς, μιγάς, λογάς, γηγάς. Ne-

*) An fuit Πόρταξ? πόρταξ [πόρτις] vitula P 4; nomen simillimum esset illi: Σκύλαξ. — Cf. Κάροπος.

cessitatem adesse censendi veteres in hoc nomine cogitasse de adiectivo negamus; potest facillime derivari a *δρόμος*, ut *Ἰχθύας* ab *ἰχθύς*, *Βοτρυάς* a *βότρυς*, *Ἄλλας* ab *ἄλκή*, *Ἀρέτας* ab *ἀρετή* etc., ut sit paroxytonon: *Ἀρόμας*. Sed hoc non commemoro eo consilio, ut aliquid de ea re constituam; imo denuo admonere volebam quantopere hisce in rebus diiudicandis cavere debeamus ne in errores magnos incidamus. Paene in eo est, ut *Ἀρόμας* a *δρόμος* ductum nomen proprium praeferam. Ceterum inter nomina nostra nonnulla exstant quae sunt proprie adiectiva celeritatem indicantia, ut *Πόδαργος*, *Εὐδρομος*, *Ὠκίδρομος*, *Ὠκιδρόμη*, *Εὐδοος*, *Θόος*, *Ὠκίδροος*, *Ἀάβρος**). —

Nomina eiusdem stirpis cum *Ἀρόμας* inter canum nomina saepissime certe inveniebantur. Sic habemus *Ἀρόμιος* Hyg. b — quod hoc loco retinere non dubito, Buntio coniiciente *Ἀρομεύς* vel *Ἀρομάς* —, *Ἀρόμος* Orelli inscr. lat. 4730. et supra commemorata. Cf. quoque *Ἀρόμων* servi nomen apud Hellad. in Phot. bibl. 532, b, 35 s. Bekker.: *ἐκάλουν δὲ καὶ [τοὺς οἰκέτας] τὰ ἐξ ἐπιθέτων, ὥς ἀπὸ τοῦ χρώματος μὲν Πυρρίαν καὶ Ξανθίαν, ἀπὸ τοῦ τρόπου δὲ Παρμένωνα καὶ Πιστόν καὶ Ἀρόμωνα*. Servorum nomina nostris fuisse similia iam supra contendimus.

Καναχή sive *Κανάκη*. Codd. et canace et canache [F] exhibent, quae forma Keilio praestare videtur. Substantivum est *καναχή* a *κανάζω* de sonitu quolibet usurpatum; sic *Τ* 365 de dentium crepitu; cf. Hes. sc. 164 [armorum ibid. 160]; ζ 82 *καναχή δ' ἦν ἡμιόνου*; *καναχαὶ ἀνλῶν* Pind. Py. 10, 60. Itaque nomen nostrum nihil aliud fortasse significat nisi latratum, 'Gekläff'. Eodem spectat *Κρανγή*. Cf. *Υλαξ*. *Υλάπτωρ*.

*) Saepius est de voracitate, sed cf. B. 148 *ξέγρος λάβρος* · ο 293 *ουρος λάβρος* etc. Herodot. VIII, 12 *ὄμβρος λάβρος* II 385 *λαβρότατον ἴδιον* item de aqua pluviali; de vi turbulenta dicitur. —

Ἀρκάς; hoc nomen hic recipere non dubito maloque arbitrari Ovidium qualibet causa adductum propria mutasse in adiectiva [Gnosius Ichnobates l. c. 208; Arcades omnes 210] quam nomina Hygini Ἀρκάς et Κρώσιος reicere eodem iure certe canibus adhibita atque Λάκων et Κύπριος, quae apud Ovidium quoque non desunt [l. c. v. 219. 220]. De canibus Arcadicis cf. Poll. on. V, 37. Oppian. Cyn. 372. 395.

Υλάκτωρ ut Ὑλάξ, 'acutae vocis' Ovid., sunt propria ab ἵλᾱν, ἵλακτεῖν, latrare derivata, 'Kläffer', apertissima sane canum nomina. Sic habemus latine 'latrator' i. e. canis [Martial.] et 'latrans' i. e. canis [Ovid.]. — 'Hylaci' legendum esse puto in inscriptione illa sepulchrali apud Orell. inscr. lat. 4730.:

D R O M O E T H Y L A C
C A N I B. V E N A T I C I S
B O N I.

Nomina canum hic sunt Ἀρόμος iam supra commemoratum et Ὑλάξ. Quo iure cum nonnullis Ὑλάκτωρ praeferamus penitus ignoro. V. Verg. ecl. VIII, 107: 'et Hylax in limine latrat', sc. amatore appropinquante. Scriptum fuit HYLACI.

Ἀλξή creberrimum fuit canis nomen, proprium insuper hominibus crebro adhibitum, sic saepius meretricibus. Comparanda cum eo sunt nomina canum Βία et Ρόνη a Xenophonte allata, item Ἀλξιμος apud Ael. n. a. XI, 13.

Λυκίσσα [ή], praeter Ovidium Hyginumque habet nomen Vergilius in ecl. III, 18:

,Quid domini faciant, audent cum talia fures!
Non ego te vidi Damonis, pessime, caprum
Excipere insidiis, multum latrante Lycisca.'

Quod Vossius hic commemorat, veteres grammaticos Lyciscam intellexisse canem, quam lupo canisque genuissent, quales in Gallia crebras fuisse ex Plin. VIII,

61 constat, hic nullius momenti est. *Αντίσζα* est femininum nominis *Αντίσζος* quod item canis est Isid. orig. opp. 12, 2., eodam terminatione fictum atque *Κνρίσζα* Theocr. 14, 8; Pardalisca Plaut. Cas. 3, 5, 9; Olympiscus ibid. 3, 6, 13; *Ἀντίσζος*, *Νεβρίσζος*, *Βοΐσζος*, *Ταυρίσζος* etc. etc., maximam partem a bestiarum nominibus derivata hominum nomina.

Pro *Ἀάχρη*, lana, quod nomen cum Buntio et M. Schmidtio libenter probavi, Keilius l. l. *Ααχρώ* coniecit; coniectura hic non opus est. —

Ἀγρῆ i. e. *ἄγρα*, 'Fang' [Buttm. lexil. I, 131.] ut *Φγοργά* proprium factum est ex ea re, ad quam exercendam utuntur canibus. Diutius in his nominibus commorari nolumus, sed pergimus iam ad ea enumeranda, quae in altero Hygini catalogo [b] memoriae tradita sunt, numerabiliora quidem — sunt XLVI — sed corruptiora quam illa, de quibus modo verba feci; ex aliis auctoribus collecta sunt, i. e. ex compluribus, additamentis variis non bene aucta.

Canes Actaeonis qui exstant altero Hygini catalogo.

Si librorum ordinem sequimur, haec fere fuerunt in fontibus Graecis:

Ἀλάμας, *Σίγος*, *Ἀΐων*.

Ἀΐων, latine Aeon, 'Spitzohr' Bens., ductum est proprium ab *ἄΐω*, i. e. animum attendere; eiusmodi formas haud raras inter nomina nostra vidimus illo loco ubi de colore indicantibus egimus, e. g. *Αἰθων*, *Ἀέκων*, quorum numerum facile augere possumus. Simillimum nomini hic laudato est *Μεθέων* C. J. 8185 a. i. e. investigator; cf. sequens nomen; —

Στίλβων, *Ἀργεος*.

Ἄγριος, Wildt', quocum compositum est *Ἄγριόδους*, Wildzahn' supra commemoratum. —

Χάροψ, brevior fortasse forma pro *Χάροπος*, *χαροπός*, quod proprium est iam *B* 672. Cf. Xen. Cyn. III, 2, ubi de vitiis formae habitusque canum sermo fit; canes ibi sunt *μικραί*, *γρυπαί*, *χαροποί*, *μυωποί*, *αἰσχαί*, *σκληραί* etc. —

Αἶθων, *Κόραξ* [libri: *Coran*], *Βορέας*, *Αράκων*, *Εὐδρομος*, *Λρόμιος*, *Ζέφνρος*, Ἀάμπος; propria a stirpe *λαμπ* ducta libenter canibus fuisse adhibita demonstrant nomina *Λαμπάς* Ael. n. a. XI. 13. *Λάμπουρος* Theocr. id. 8, 65. *Λάμπων* Antp. Sid. 64.

Αἶμων, Κυλλοπόδης. *Κυλλοπόδης*: 'Krummfuss' Bens. Sic corrigendum puto Hygini 'Cyllopotes' cum Bunt. et Schm. *Κυλλοπόδης* i. e. *Κυλλοποδίων*, Vulcani illud apud Homerum cognomen. Ceterum simillimum huic *Κυλλώ* infra ab Hygino allatum videmus, in quo nomine equidem nihil inepti animadverto. Munckerus Hyginum scripisse putat 'Aëllō', 'nisi ex Graeco *κυλλός* finxit hoc vocabulum'. Et finxit, opinor. —

Ἀρπάλνκος, *Μάχιμος*, *Ἰχρεὺς* [*Ἰχναῖος* Buntius; non opus est coniectura.], *Μελάμπους* [omnes pro nomine 'Omelpus' perperam tradito scripserunt.], *Ὠζίδρομος*, *Βόραξ*.

Βόραξ: 'Boras' Schefferus; 'Borus' i. e. *Βόρος*, vorax, edax, Muncker., 'nisi a *βορός* formatum sit *βόραξ*, ut a *λάβρος*, *λάβραξ* lupus piscis'. Tum formam *Βόραξ* hic Bergkii constituit Ztschr. f. d. Altertumsw. VIII 1850 p. 404, qui in opere illo figulino quoque quod vulgo nominatur 'Françoisvase' *Βόραξ* legit, de qua re infra sermo fiet. Equidem ei assentior nomenque laudatum a *βορ*, *βορός* derivatum, 'Vielfrass', ut aptissimum canis nomen et forma et significatione sine ulla dubitatione accipiendum puto. —

Ὠκίθοος, Πάχυλος; est Πάχυλος coniectura Munckeri pro corrupto librorum proprio ‚Pachitos‘; Buntio probanda videtur mihi rem diligentius percensenti optima. Πάχυλος enim est παχυλός, deminutivum quodammodo ex παχύς fictum ut ἡδέλος et ἡδύς [Ἠδέλος proprium e. g. Meleagr. I, 45; Dem. 40. 23. cf. Ἠδέλη, Ἠδέλιον]; δαιλός [Δαῖλος hominis nomen Arcad. 53, 7] i. e. δασυλός ex δασύς, cf. Curt. gr. Etym. p. 232; μικζύλος [Μίκυλ(λ)ος proprium] ex μικζός*), cf. lat. micula. Πάχυλος igitur est nostrum ‚Dickchen‘. Haec omnia mihi quidem affatim habent probabilitatis; sed nolim praetermittere aliud vocabulum quod memini ex Homero; puto enim aliis etiam magis fortasse probari posse utpote quod lectioni librorum magis appropinquat. πάχετος illud dico, apud Homerum duobus locis inventum atque de crassitudine dictum, de quo pluribus disseruerunt Lobeck. pathol. p. 373. Doederl. gloss. p. 35., cuius sententia est substantivum pro πάχος, παχύτης [hominis nomen inscr. 3, 4985. 5023]**). Πάχετος quin proprium esse possit et canis nomen non dubium est, sed Πάχυλος praeferam. —

Ὀβριμος, Ἀργώ, Ἀρέθουσα [nisi fuit Ἀρέτοισα ex Ἀρέτω]; cogitatum fortasse de fonte illo illustri qui fuit incredibili magnitudine, plenissimus piscium [Cic. Verr. II, IV, 53 cf. Strabo VI, 4. Theocr. I, 117.] —

Ὀὐρανία, Θηριόπη Αἰνομαχίη, Διωξίππη, Ἐχιόνη†),

*) cf. Ar. Ach. 875. Ann. Ox. I, 325, 24. Ahrens, diall. I, 717. Theocr. id. 8, 64. —

**) Doederl. gloss. 45: „das Subst. πάχετος aber scheint seinem coordinierten Begriff μέγεθος nachgebildet, bloss nach dem Rat des Ohrs ohne Rücksicht auf Bildungsgesetze auf μέγεθος gereimt etc.“ Cf. Nitzsch. ad Od. 9 187 [v. 191]. — Fortasse de nominibus nostris in — αἶξ: Στέραις, Πόρπαις similem iudicandum in modum! Cf. Κόραξ. —

†) hoc nomen corruptum esse videtur Buntio; qua de causa haud intellego. Cf. Ἐχίων supra allatum. —

Γοργώ, Κυλλώ, Ἀρπυια, Ανγκήστη, Αἶαινα, Αἰακίαινα*), Ὀκυπέτη [pro ,Ocypote'. Keil.: Ocypode. Bunt. et Schm.: Ocypete, rectius elegantiusque fortasse.], Ὀκυδροόμη, Ὀξυρόη, Ὀρειάς, Σά ν ν ο ς, Θηριφόνη. —

Σάννος, pro ,Sagnos' Hygino esse reddendum ex Ael. n. a. XI, 13 ut levissima coniectura restitutum et canis nomen aptissimum luce clarius videtur esse. Σάννος fictum est proprium ex σάινω i. e. caudam motare, iactare, tum adulari; eodem pertinet σαρρίον i. e. οὔρα, σάννας [cf. lat. sanna, sannio], propria Σάννιος, Σανίων [hoc est eadem de causa servi nomen]; eodem modo Σάννος usurpatur de canibus, ,Leckert' Bens.; male coniectum esse video: Agnos, Agrios, Lachnos. —

Corruptissima nunc sequuntur: ,Volatos', ,Chediaetres'; pro ,Volatos' coniecimus Βαλίος, nomen hic non liquido repudiandum; verbo autem insequenti quid faciam penitus ignoro. An male conflatum est ex Σχεδία et Αἶθρος sive Αἶθρα? — — —

Haec sunt nomina alterius catalogi Hygini. Videmus ea esse longe alia atque catalogo primo tradita. — Unum est quod sine ulla dubitatione in utroque catalogo legi potest, Ἀρπυια; si coniecturas sequimur, Μελάμπους et Νάτη fortasse consentiunt cum nominibus catalogi a; inter XXXVIII nomina primi indicis habemus novem propria composita, ut Μελαγχαιτης, Θηριδάμας etc., reliquorum partim sunt appellativa [XIII], partim terminationibus in propriis fingendis usitatis ficta sive de terra aliqua.

Inter XLVI nomina autem quae altero catalogo continentur sunt composita XIII, appellativa IV, etc. Quid sequitur? Mihi quidem, qui persuasum habeam

*) libri: ,Lacena' Cf. Ἀράς. Κρόσιος. Λάων in cat. a et Xen. Cyn. X, 1: πρὸς δὲ τὸν ἐν τὸν ἀγρίον κεκτισθαι ζῆρας Ἰνδιζάς, Κρητικάς, Λοκιδάς, Λακαίρας κ. τ. λ.

simplicissimas quasque nominum nostrorum formas fuisse creberrimas usuque cotidiano constitutas, iam liquet, versatum me esse in nominibus quae gravioribus, ut ita dicam, formis abnormi quodam modo auribus Graecis sonabant fabulatorumque cogitationi ac sensui magis respondebatur, quam simplicia vulgariaque. Quo sensu non pauca certe fingeantur ab iis qui numero horum nominum complendo studebant. Similem in modum nomina canum venationis Calydoniae orta sunt. — — —

De canibus venationis Calydoniae.

Adeuntes ad imagines imagunculasque numerabiles in vasis antiquis inventas animadvertebamus quantopere veteres delectarentur rebus ad venationem spectantibus. Aut iuvenes venabilis armatos conspiciamus canibus comitatos ad venandum proficiscentes sive bestias aggredientes, aut canes solos plerumque lepores insequentes. Venationem autem Calydoniam maximis optimisque picturis repraesentatam videmus, quarum sex enumeratae sunt in compte-rendu St. Pétersb. 1867. [texte] p. 76. Nos earum duarum modo habeamus rationem necesse est, in quibus nomina inveniuntur. Cf. C. J. 8139 et 8185 a. --

Patera in cuius una parte conspicitur Theseus Minotaurum tollens, in altera venatio Calydonia, exhibet haec fere nomina [cf. Gerhard, Auserles. Vasenb. III Taf. 235. 236; monumenti ined. publ. dall' instit. di corrisp. arch. vol. IV tab. LIX.]:

ΛΟΡΑΟ, ΧΙΡΟΝ, ΛΕΥΚΙΟΣ, ΣΕΛΙΟΤ, ΟΥΕΘ,
ΣΟΙΤΑΔΟΤ

Primum igitur est Γόργος i. e. γοργός, horribile visu, ferox, alacer; cf. nomina Ἄγριος, Μάχιμος, Στεργός,

Αἰθραργος, *Παιραργος*; hominum quoque nomen sescen-
 ties invenitur fluminisque est Ptol. 6, 1, 7. Nil dispu-
 tandum quoque de nomine insequenti *Χάριων* iam
 supra tractato. Item constat *Αεὺχιος*; in hoc cane,
 tanquam si pictor significationis principalis huius no-
 minis memor fuisset, macula alba conspicitur; reliquae
 figurae sunt nigro colore. Sequens nomen est *Ποδῆς*,
 non *Ποδῆς*, ut falso scripsit Braunius. Cf. bullet. d. inst.
 arch. 1849 p. 160 C. J. 8139. Cum *Ποδέας*, *Ποδῆς* pe-
 nitus congruit *Βορέας*, *Βορῆς* Hyg. b. Ceterum hominum
 nomen haud inauditum est. Cf. Bens. sub *Ποδῆς*.
Θηρῶ, quod non alienum nostris nominibus videtur,
 libenter accipimus; item sequens: *Πόδαργος*; est
 inter Daphnidis canes apud Ael. n. a. XI, 13. laudatos.
 Difficultatem autem nonnulla illorum nominum afferunt,
 quae exhibet vas illud ornatissimum clarissimumque,
 amphora ab Alexandro François in sepulcro Clusino re-
 perta, quae est in museo Florentino. Cf. C. J. 8185 a.
 Picturas ipsas praebent e. g. Gerhard, Archaeol. Ztg. VIII
 1850 no 23. 24. Taf. XXIII. XXIV D. Monum. ined.
 publ. etc. 1844 vol. IV tab. LIV. Cf. porro compte-
 rendu 1867 p. 61; artifices sunt Ergotimus et Clitias;
 aper Ancaeum venatorem et canem cui nomen est *Όκυρ-
 ος* prostravit; nonnulla mirum in modum hic et illic
 consentiunt, e. g. quod in utraque pictura canis con-
 spicitur, qui aggrediens stat in apri tergo. Tertium vas
 afferre possumus in quo idem repraesentatur, vas Xeno-
 phanti [Vasen der kaiserl. Ermitage zu Petersburg],
 quod invenitur in compte-rendu pour l'année 1866
 planche IV [p. 139 ss.]; nomina non sunt tradita. Sed
 de hac repraesentationum consentione hic disserere iam
 nec loci est nec temporis. Nomina canum in amphora
 Ergotimi et Clitiae longe alia sunt atque in supra tractata.
 Exscribo ex monum. ined. l. l.:

ΛΑΒΡΟΣ, ΜΕΘΕΓΓΟΝ, ΟΡΜΕΝΟΣ, ΞΥΦΥΑΜ,
ΡΟΡΑΨ, ΕΛΕΡΤΕΞ, ΕΒΕΛΟΞ.

Primum est Λάβροξ i. e. λάβροξ, vehemens aut velocitate [cf. λαβροπόδης] aut veracitate. 'Tolle' Bens: id iam habebamus apud Ovidium et Hyg. a.; secundum legimus Μεθ'έπων; sequitur Ὅρμενος i. e. ὄρμενος, hominis nomen iam Θ 274, Μ 187 etc., certe ab agilitate et animi et corporis petitum ideoque aptissimum quod cani detur nomen. Deinde advertimus corruptum mutilatumque nomen, vario modo correctum. Braunius Annal. XX, 346 ss: Μάρψας; C. J.: Μαρηΐας: ΜΑΡΦΥΙΑΞ. E. Gerhard, archaeol. Ztg. VIII p. 266 not. Μάρπτας. Equidem puto scriptum fuisse Μαρηΐας i. e.

Μαρηΐας, proprium ductum a μάρπτω, rapio, germanice, 'Packen'. Cf. Curt. gr. Etym. p. 456; hominis est apud Aristophanem; similiter utebantur nominibus Ἀρπαλος, Ἀρπνια. Tum inscriptio praestare videtur Βόραξ i. e. Βόραξ, quod exstat in Hyg. catal. b. Braunius annal. XX, 347 legit Ρόραξ, quam vocem neque propter formam neque propter significationem fortasse reliceremus, sicubi canis nomen inveniretur. Cf. Hesych. ῥωρός · σφοδρὸς καὶ τὰ κάρια. Hoc loco Βόραξ praeferendum puto cum Gerhard. archaeol. Ztg. I. c.: Bergkio Ztschr. f. d. Alt. VIII p. 404, aliis. Sequens nomen Εαεργες obscurum est; proposita sunt, quod ego sciam: Ααέργης, Ἀγέργης, Ἀεργης; ΕΛΕΡΤΕΞ legitur compte-rendu 1867, p. 61; quae omnia mihi quidem non probantur. Etiam Ααέργης enim modo ac rationi reliquorum omnium nostrorum nominum canibus adhibitorum sese non accommodat. Et quam facile insuper est in omnibus fere quae initio huius opusculi componenda curabamus quaerenti quamobrem canum nomina electa sive facta sint ex aliis, invenire causas haud exiguum probabilitatis speciem praebentes! In Ααέργης sane

non invenio [*Λαός* — *εἴρειν* cf. E. M. 209, 29], in ceteris hic propositis etiam minus. Puto legendum esse *Ἐγέρτης**); ductum nomen ab *ἐγερ*, *ἐγείρω*, ut sit *Ἐγέρτης* canis, qui ex somno excitat, vigil, idem ac *Φίλαξ*, *Φρουρά*. Ultimum huius loci nomen constituimus: *Ἐΰοδοος*, simillimum illis: *Ἐΰδρομος*, *Θόος*, *Ὠκύδρομος* etc. Coniecere: *Ἐβολος*, *Ἐγοδος*, *Ἐβορος*. —

Hi igitur sunt canes, quos aprum Calydonium esse aggressos inscriptionibus picturisque docemur. Sed quid? Scriptores qui vel singula canum clarorum nomina colligenda curabant, de his non solliciti fuerunt? Nusquam certe equidem inveni neque modo commemorata neque alia nomina huc pertinentia in veterum scriptis, nisi unum apud Pollucem V, 45: *ἐνδοξος δὲ καὶ ἡ Ἀπαλάντης κίων, Ἀΐρα τοῖνομα, ἣν ὁ Κάλυδώνιος σὺν ἀπέκτεινεν ἀφ' ἧς τὸ κινὸς σῆμα ἐν Κάλυδῶνι. Ἀΐρα* iam habebamus apud Hyg. a. In vasis nostris autem nomen non exstat; vas Ergotimi et Clitiae *Ὀκυερὸν* ab apro prostratum habet.

De canibus venationis Calydoniae quid in universum statuendum? Tantum afuisse arbitror, ut pictores canum nomina memoria tenerent in tradendisque fabulam — si qua nomina exhibebat — sequerentur, ut contra saepissime nomen aut fabulosum pulchrumque sonans aut usu frequentatum inscriberent. Imo in venatorum nominibus idem accidisse nostra inscriptione posteriore demonstratur. Cf. compte-rendu 1867 p. 61.

Nonnulla horum aut clarissima aut alia, quae paulatim claritatem nacti erant, e memoria non elabebantur, iterum iterumque una cum fabulis tradebantur. Nova his simillima data occasione adiciebantur. —

Pergimus iam agere de nominibus in fabulis servatis.

*) Cf. hominum nomina *Ἐγέρτιος*, *Ἐγείριζα*, *Ἐγέρμος*. Similia sunt postea ficta: *Γαργόμος*, *Γαργούρις*. Fick. I. I. p. 168.

De canibus Daphnidis.

Apud. Ael. n. a. XI, 13. legimus:

Δάφνιδος τοῦ βουκόλου τοῦ Στραζουσίου παθόντος ὑπὸ τῆς νέμεως ταῦτα δῆρτον τὰ ὑμνούμενα, πέντε τροσίμους κίνας, τὸν Σάννον καὶ τὸν Πύδαργον καὶ τὴν Λαμπάδα καὶ τὸν Ἀλκιμον καὶ τὸν Θέοντα θεασαμένους τοῦ δεσπότητος τὰς πάθας, ἐπ' αὐτῷ θάνατον ἐλέσθαι ἡσίοι, καὶ πολλὰ μὲν ἰδύρεσθαι πρότερον, κλαῖσαι δὲ πάμπολλα. —

Λαμπάας i. e. fax, lampas; colorem candidum, aut rubrum aut album fortasse indicat, sed de hac re certa statuere nolim, praesertim cum meminerim usus proprii nostri „Leuchter“, equis haud raro adhibiti. Λαμπάς et navibus et meretricibus adhibitum fuisse iam saepius dictum. Θέων denique, gen. Θέοντος, merum participium est; hic sane gaudemus genitivo, qui est argumento et quae forma et quae significatio sit proprii, i. e. quo consilio eligebatur. Hi quinque canes ex Stesichori fortasse carmine exscribebantur; id suspicatur van Lennep. in commen. tertiae classis instituti Belg. vol. II p. 159 ss., qui historiam de Daphnide traditam uberius tractavit. —

Nunc accedimus tandem aliquando ad nomina loco illo Xenophontis iam identidem laudato enumerata.

De canum nominibus Xenophonteis.

Xen. Cyn. VII, 5: *Τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν [ταῖς νεαῖν] τίθεσθαι βραχεία, ἵνα εὐανάκλητα ᾖ. Εἶναι δὲ χοῆ τοιάδε· κ. τ. λ.* Ex his verbis elucet, de nominibus Xenophontis XLVII non aliter esse iudicandum nisi hoc modo: Xenophon proponit nomina et usu cotidiano et

forma et sonitu apta quae canibus adhibeantur, sive hauriat ex memoria sua crebra, sive ipse nonnulla finxit ad hoc utilia. Quae omnia hic refero, sed eam secutus rationem, quam cum in omnibus propriis dispartendis tum in canum nominibus adhuc respeximus.

I. Participia propria facta. *Βρέμων, Θάλλων, Καίνων, Λεύσ[σ]ων, Σθένων, Σπέρχων, Τέχων, Φλέγων.* Nomina propria in — *ων* re vera saepissime esse participia ex femininis sequitur, quae non minus crebro occurrunt, e. g. *Βρέμουσα, Θάλλουσα; Αΐθουσα, Στίλβουσα; Ἐπιΐζουσα, Συμφέρουσα.* Haec nomina a Latinis quoque praecipue de mulieribus esse usurpata docet Jahn. spec. epigr. p. 53 in nota ad nomen ‚Thallusa‘ exemplisque a Boissonadio collectis addit ‚Paezusa‘. Inter rariora numerat Bremusa [*Βρέμουσα* amazon.] Cf. inscriptionem ibi allatam: TILLIAE BREMVSAE. *Βρέμων* autem exhibetur in Jahnii spec. epigr. p. 132: ‚BREMONTI.‘

Βρέμων i. e. fremens; *βρέμειν* fremere, ‚rauschen‘; tum fremit equus, lupus; de quolibet igitur ululato vel clamore et a bestiis edito; *Βρέμων* de murmure sive gannitu canis saevi usurpatum nomen. *Θάλλων*, ‚Quix‘ Bens., nomen pertinet ad validum vegetumque corpus. Eodem spectat *Σθένων*, robustus*). *Καίνων* derivandum puto a *καίνω, κτείνω*; de *καίνος* [‚Neu‘ Bens.] cogitare mihi quidem non probabile visum est. Cum *Σπέρχων* a *σπέρχω* derivato comparamus *Σπέρχης, Σπερχύλος, Σπερχειός*, item festinationem et alacritatem indicantia. Restat ut de *Τέχων* pauca dicam. Quod si est participium a *τείνω* ductum i. e. hervorbringen, schaffen, quam habeat significationem paene ignoro. An est de fertilitate canum dictum? De cognatione enim stirpium *τεζ* et *τιζ* cf. e. g. *Τύχων*, Priapi cognomen

*) Eodem spectant quoque *Σθένης, Σθένιλος, Σθένιος* Nep-tuni equus schol. A 23; de quo plura apud Lehrs de Ar. etc. ³ p. 268 n. 181.

Diod. Sic. 4, 6, i. e. *Τεύχων*, 'der Hervorbringende'. — His nominibus quae sunt participia aut certe esse possunt addo quatuor

II. propria in — *ων* ficta: *Ξίγων*, *Πόρθων*, *Στίβων*, *Στίχων*. —

Ξίγων [*ξίγος*] sub analogiam cadit illorum propriorum numerabilium a substantivis derivatorum, quae plus minusve significationem vocabuli principalis retinebant. Itaque cf. *Αιχμή*, *Λόγχη*, *Στύραξ*; non miraremur, si esset nomen *Ξίγος*. [libri: *Ξίγων*, quod iam Castal. correxit.] *Πόρθων* reducimus ad *περθ-*, *πέρθω*, *πορθέω*, i. e. vastare. [vastator ferarum i. e. venator Verg.] *Α*, 125 Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξ ἐπράθομεν. Doederl. gloss. 624. *Πόρθων*, Wüstemann' [Wüste' Bens.] a feritate igitur crudelitateque petatum est. Cf. *πόρθησις* · *ἐρημωσις*, *καθαίρεσις*, *ἀρπαγή* Hesych. Supersunt duo et forma et significatione simillima *Στίβων* et *Στίχων* a *στιβ* — et *στιχ* —. A *στιβ* ducitur *στείβω* i. e. 'stampfen', 'treten', ut a *στιχ* *στείχω*; *λιχ*, *λείχω* etc., tum *στιβέω*, *στιβέω* i. e. in vestigiis alie. incedere, investigare, ferarum cubilia explorare. *στίβος* · *καὶ ἡ ἵχνους ζήτησις* Hesych. Hoc censu, opinor, *Στίβων* est canis nomen; sic habebamus *Ἰχνοβάτης*, *Μεθέπων*. — *Στίχων* i. e. 'Steiger', [*στιχέειν*, *στείχειν* cf. Doederl. gl. 2049.] ab cundo sive currendo petatum ut *Εὔδρομος*, *Εὔδοδος*.

III. Mera propria sunt porro: *Ἀνθέης*, *Γηθέης*, *Υλέης*, *Ἀνρώ**, *Μήδας*, *Τίρβας*, *Βρύας*, *Νόης*, *Φόνας*, *Τάξις*. —

Pro *Μήδας* Keil. anall. l. c. coniicit *Μίδαξ*; ego non probo primum quod in *Μήδας* a *μεδ*, *μηδ* [*μήδουμαι*]

*) Canis nomen eiusdem stirpis exhibet Ael. n. a. X, 41 in historia de Eupolidis poëtae cane *Ἀνρέας* nominato; excellebat fide admirabili ita ut in tumultu domini lamentans moreretur; *καὶ ὅγε τόπος καλεῖται μνήμη τοῦ τότε πάθους, κινὸς θρήνος*. —

derivato ac de prudentia docilitateque usurpato nihil offendendum puto -- sin autem cui forma non probabitur, melius fortasse corrigetur *Μέλας* — tum quod inter omnia Xenophontis nomina loco nostro proposita ne unum quidem est, quod ad aliquam fabularum personam sive ad canum originem pertineat.

Τύρβας, pro quo nonnulli male *Τύβρας* habent, derivamus a *τιρβάζω*, tumultuari; hic: is qui gannit, latrat: *Υλάζτωρ*. Cf. hominum nomina *Τύρβων*, *Τερβαλίων* servus Plaut. Rud. 3, 2, 43. Penitus horum duorum analogiam sequitur *Βούας* a *βούω*, is qui turget corpore i. e. robustus, validus. Xenophontem hic cogitasse de *βούας* i. e. *βίας*, *βῦζα*, bubo, non credo. Quid? Si omnino eius interfuisset aliorum animalium nomina ad canes translata referre, nominane *Κόραξ*, *Αράκων*, *Αέαινα*, similia omisisset? — Imo imprimis huic indici inseruisset. Sed ne similia quidem inveniuntur. Ceterum cf. *Βούασσις* equi nomen Jahn. Archiv 1833 p. 438. Inscr. Att. n. 23, 2. *Βούα* serva Theod. prodr. 1, 178. *Βούων*, *Βούονσα* [hoc nomen inveni e. g. Nonn. Dion. XIV, 222]. Bens. transfert Uhle, Eule; perperam. *Τάξις* denique nomen percenseamus necesse. Weiskius ponit verbum *τάζω* i. e. prehendendo ab coque derivatum *Τάξις*. Item Doederl. gloss. 209 *τάζειν* i. e. *ὀρέγεσθαι*. Quidquid id est, facillime perducimur ad *τεταγών*, *ΤΑΓΩ*, *ταγ*. [Cf. Sauppil sent. in ed. Xen. l. l.]. *Τάξις* igitur meritissimo derivatur a *ταγ*, *ταγω* [lat. tango, tango; to take] i. e. prehendere, captare [pede *Α* 591. *Ο* 23], *λαβεῖν*, *λαβεῖσθαι* aucta vi. Cf. Buttm. lexil. I, 162 ss. Curt. gr. Et. p. 217 s. Sic habemus accentu retracto *Ἀτσις*, *Ἀραξις*, *Ηραξις*, *Σῶσις*, alia paene innumerabilia propria. Nescio an obsoletum fuerit auribus Graecis *Τάξις*. Sed ne longior sim in his.

Aggrediamur explicare nonnulla nomina, quae possunt esse:

IV. adiectiva: *Πολύς* et *Στερός*, rectius alibi legeremus *Πόλυς* et *Στέροος*.

Πόλυς: erunt qui primo adspectu nomen vix admittendum esse censeant. Weiskius coni. *Πόλος*, ut sit idem quod *Στείχων*; melius fuit, opinor, suscipere *Πόλυς*, Grau^s cod. Paris. B, si omnino facere non potuit quin mutaret Weiskius. Sed *Πόλυς* proprium et hominibus adhibitum fuit. Exemplo est C. J. 3140, ubi inscriptionis Smyrnaeae versus 22 est;

ΑΥΣΙΣΤΡΑΤΟΣ ΓΟΛΥΟΣ

Αυσίστρατος Πόλυος. Porro cf. *Πολύας* Her. 8, 21 ut *Βορῶας*, *Ἰχθύας* etc. De significatione afferimus comparisonem stirpium *πελ*, *πλε* et verborum *πολύς*, *πόλυς*. Curt. gr. Etym. p. 225: „die Bedeutungen schwillen, wachsen, gross sein sind deutlich erkennbar, woraus die Begriffe Volk, Gemeinde — auf d. Ort übertragen Land, Stadt — entspringen.“ Huc reducendae significationes illae adiectivi: vehemens, potens, ingens, in quibus notio multitudinis atque effectus, qui nititur coniunctione virium singularum, nonnunquam neglegebatur. Cf. illud Herodoti [VII, 14]: *μέγας καὶ πολλός* de uno homine dictum: magnus potensque. Jam videmus quo spectet proprium nostrum sive id esse adiectivum *πολύς* iudicamus, sive fictum secundum analogiam priorum illorum: *Ζήλως*, *Ἥβως*, *Ἰερως*, *Ἐπινως*, *Ἰσχυως*, *Μόρως*, *Προῦτως*, *Φίλως* etc. Cf. Fick., Personenn. p. XLI. — *Βάθως*, *Ἐξῶως*, *Ἥδως*, *Θάρσως*, *Θράσως* Fick. l. l. p. XXI.)*

Στερόος est forma Atticorum pro *στερεός*. Cf. Lob. pathol. elem. I, 252. II, 82. Curt. gr. Etym. p. 213. Doederl. gloss. 1020. *στερεός*, *στερρός* est firmus, solidus;

*) Ibid. legimus in p. LXI: *Πόλυς* „und viele, viele andre, fasst man sie als selbständige Bildungen, [sind] theils sinnlos, theils in einer sonst unerhörten Weise gebildet! — Quid? Num sine modo ac modestia rem egimus? —

στερεή λίθος τ 494; de corde ψ 103; de doloribus Pind. Py. 4, 394 etc. Jam videmus, quorsum spectet nomen; usurpatur de constantia, robore, saevitate; ut Ἀκάμας, Ἀγριος. — His rebus expositis supersunt nomina XXIII, quae sunt proprie

V. substantiva appellativa, quae celeriter percurrenti mihi venia sit; maxima pars eorum iam alibi tractata est. Sunt: Αἰθήρ, Αἰχμή, Ἀκτίς, Ἀλκή, Βία, Γνώμη, Ἡβή,*) Θυμός, Κρανγή,**) Λόγχη, Λόχος, Οἰνάς, Ὀργή, Ὀρμή Arrian. de ven. XVIII, 1; V, 6. Πόρπαξ [nisi fuit Πόρταξ], Ρώμη, Σπονδή, Στύραξ, Ὑβρις — Lob. parall. p. 41, n. 42: fortasse [!] a petulantia ductum ut ὄνοι ὑβρίζοντες; cf. Ὑβρίας, Ὑβριμος etc. — Φρουρά, Φύλαξ, Χαρά, Ψυχή. —

Simili modo ac ratione atque haec nomina, de quibus modo egimus, canum nomina afferuntur ab Arriano in libello de venatione XVIII, 1:

Ἐχουσαν δὲ τὴν κίνα ἢ καὶ ἄλλως κρατήσασαν τῷ δρόμῳ καταπηδήσαντα ἀπὸ τοῦ ἵππου καταψῆαν χρόν ἐπευφημοῦντα καὶ τὴν κεφαλὴν φιλεῖν καὶ τὰ ὦτα ἀποτείνειν καὶ ὀνομαστὶ ἐπιλέγειν, εὔγε ὦ Κισσά, εὔγε ὦ Βόнна, καλῶς γε ὦ Ὀρμή καὶ ὅτι περ ἄλλο ἐκάστη ὄνομα, αὖ τοῦτο ἀνακαλοῦντα· χαίρουσι γὰρ ἐπαινούμεναι, καθάπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ γενναῖοι. —

Κισσά i. e. ‚gilva‘, ‚Vahl‘, a colore petium. De quo plura referre mora est.

Βόнна et forma et significatione obscurum videtur ac timeo ne penitus ex coniectura pendeat huius nominis iudicium. Coniicimus autem ita: Ex σωνή, quae vox saepissime de bestiarum clamore dicitur [cf. Doederl.

*) Nomen servam illam deorum attingere nego. Imo est de alacritate ac robore iuvenili dictum.

**) Keil.: Κρανγή. cf. praef. Arcad. 105, 1: κρανγή, κρανγή δὲ τὸ κύριον cf. Lehrs., de Ar. etc. 3 p. 264.

gloss. 2190.], Aeolidum more fingeant *μόννα*: Ahrens de diall. Aeol. p. 59. p. 101, 3. Cf. *βόλλα* pro *βουλή*. *μόννα* pro *μόνη*. *δίννα* pro *δίνη* etc. *μόννα* autem Macedones pronuntiabant *βόννα*; cf. *Βερενίκη*. *Βίλιππος*. *βαλακρός* etc. et Bentl. diss. de epistt. Socr. XII in opusc. philol.; Sturz. de dial. Maced. et Alex. § 8. n. 11, qui collegit locos huc pertinentes. Sic sine magna difficultate pervenimus ad nomen proprium *Βόννα*, eo magis fortasse usitatum, quod inerat in eo peregrinum aliquid obsoletumque. —

Tertium nomen est *Όρμή*, iam ex Xenophonte nobis notum proprium et creberrimum canis nomen. Cf. Arrian. de ven. V, 6: *Ὅστε οὐκ ἂν ὀκνήσαι μοι δοκῶ καὶ τὸ ὄνομα ἀναγράψαι τῆς κυνός, ὥς καὶ ἐς ἕσπερον ἀπολελεῖσθαι αὐτῆς, ὅτι ἦν ἄρα Ξενοφῶντι τῷ Ἀθηναίῳ κύων, Όρμή ὄνομα, ὠκυτάτη καὶ σοφωτάτη καὶ ἱεροτάτη.* Xenophontis canem clarissimum Pollux quoque commemorat onom. V, 47 hisce verbis: *οἱ δὲ καὶ Ξενοφῶντι τῷ Γρέλλου γεγενῆσθαι γασὶν ἐνδοξον κύνα, Ἰπποκένταρος* *ταυρόν τὴν προσηγορίαν.* —

Ceterum Arriani locus huic labori utilissimus est, qui exhibeat tria canum nomina exempli gratia ideoque ex tempore allata. Nominis *Ἰπποκένταρος* autem iam supra mentionem fecimus.

De canum nominibus nonnullis singillatim inventis.

Apud Polluc. onom. V, 42 legimus: — — — *ὁ δὲ Ἰσαρίον κύων καὶ ἔδειξε τῇ θυματρὶ τὸν Ἰσαρίον νεκρόν. καὶ εἰ χρόνι πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς. οὗτός ἐστιν ὁ*

Σείριος. De etymologia et significatione huius proprii iam non dubitare possumus: *Σείρ*, *Σείριος*, *σειρός* [*σειριάω*] i. e. micans, nitidus, idem quod *Αἶθρων*, *Φλέ-*

γων, *Λάμπων* [skt. svar, svarias, sol; serenus.]. Lobeck. parall. p. 74 s. meritissimo tribus illis *χείρ*, *Εἶρ*, *φθείρ* adiiicit *Σείρ* admonetque verborum serus [*ξηρός*], serenus, seresco. Jam Idelerius*) cognationem esse inter verba Arabica *schar*, *aschar* [crinitus, pilosus], *schira*, „stella hirsuta“, censet et *Sirius*, *Σείριος*. Quidquid id est, *σειριος* iam inde antiquitus adiectivum fuit splendorem indicans, omnibus sideribus igitur adhibitum, imprimis soli. Eratosth. catast. 33. . . . ὃν καὶ Σείριον καλοῦσι. τοὺς δὲ τοιοῦτους ἀστέρας οἱ ἀστρολόγοι Σειρίους καλοῦσι διὰ τὴν τῆς φλογὸς κίνησιν: wegen der flimmernden, blinzelnden Bewegung des Lichtes. „Quam quidem *Sirium* dicunt ab ardore“ schol. Germ. Eo sensu habemus *Ibyci* frgm. 3 [Bergk 2].

. . . Φλεγέθων, ἅπερ κατὰ μακρὰν σείρια παμφανόοντα . . .

Hesych: Ἰβνκος πάντα τὰ ἄστροα sc. nominat *σειρία* sive *Σείριος*.

Phot. bibl. 503, 10: Ἰβνκος δὲ πάντα τὰ ἄστροα *σειρία* λέγει. cf. Bergk. l. c. —

Antiquissimis iam temporibus non solum animalium totorum formis usos esse homines ad stellarum turbas discernendas, sed etiam membris singulis scimus**). *Ursa maior* iam Homero nota est; sed canibus ad hoc praecipue utebantur. Id affatim perspicitur ex comparatione luminum caeli ardore mirabili micantium cum oculis monstrorum bestiarumque, cum quolibet denique animali, ita ut custodes significarentur stellae. Sic stellam illam lucidissimam quae in caelo ursam sequitur huius ursae custodem esse arbitrati Ἀρχιτοῦρον vocarunt: qui plaustro comparabant, pro bubulco habuerunt Booten-

*) Ideler, Untersuchungen über den Ursprung und die Bedeutung der Sternnamen. Berlin. 1809. p. 244.

**) Magnus numerus nominum animalium ab Arabis sideribus adhibitorum quae collegit Ideler. l. c. p. 410 ss. sane dignissimus est qui perlegatur ad rem recte diiudicandam.

que nominaverunt.*) Cf. porro schol. Σ 487 *Κυνόσουρα* [quod sidus nunc appellatur Ursus minor]· *διὰ τὸ ὡς κυνὸς ἔχειν ἀνακεκλασμένην οὐρανῷ*; tum ‚Cauda Tauri‘ etc. *Σείριος* proprium factum est eo, quod praecipue de stella illa notissima et splendidissima usurpabatur. Orionis autem sidus iam Homero notum est, quod cum sequatur Sirius, non miramur eum paulatim factum esse canem, tum nomen *Κύων* [Canis, Canicula, ‚der grosse Hund‘] toti stellarum turbae, quarum Sirius est splendidissima, tributum esse. Huc pertinet quod legimus *Σείριος κύων* et quod *Σείριος* catexochen est *Κύων*. Sic iam apud Sophoclem. Hesych: *Σοφοκλῆς τὸν ἀστρῶν κύνα*. Qua tota disputatione iam apparere credo, quaenam fuerint causae fabularum de sideribus tam crebro fictarum. Nunc igitur liceat reverti ad locum Pollucis. Is testimonia nonnullorum poetarum secutus Sirium Icarii canem fuisse confirmat. De fabula ipsa cf. Hyg. fab. 130. Apd. III, 14, 7. Sed cf. Robert. Erat. catal. frgmm. p. 39 ss. editionis supra laudatae. Mutatione non mirabili factum est, ut Sirius tum sit nominatus canis Icarii, tum Erigones, tum Isidis, tum Orionis. Apud Photium bibl. 340. b. 36 s. Bek. legimus: . . . *ὅτι τὴν Σῶθιν Αἰγύπτιοι τὴν Ἴσιν εἶναι θεολογοῦσιν, οἱ δὲ Ἕλληνες εἰς τὸν Σείριον ἀνάγουσι τοῦτο τὸ ἄστρον, καὶ ὡς κύνα τὸν Σείριον, ὁπαδὸν τοῦ Ὠρίωνος ὄντα κληγετοῦντος, οὕτω διαζωγραφοῦσιν, μᾶλλον δὲ ἐντετυπωμένον τῷ οὐρανῷ δεικνύουσιν.*

Plura exempla huic rei subiicere nolo; alibi numerabilia collecta sunt; quae demonstranda mihi proposui, iam demonstrasse mihi videor. In hac fabula etiam plura confusa sunt. Ut enim nomen sideris ‚*Σείριος*‘ ad canem Erigones sive Icarii fide clarissimum transferebatur, sic

*) Cf. Robert, ed. Erat. catast. epimetr. III p. 244.

e contrario fortasse verum canis nomen, Μαῖρα, sideri tribuebatur, cui nomen fuit *Κύων*. [ὁ κύων τὴν ἑαυτοῦ ὀνομασίαν ἔσχεν schol. X, 29. Nigid. Figulus. Robert. l. c. p. 41.] Apollodorus [bibl. III, 14, 7.] haec habet: Ἐριγόνη τῇ θυγατρὶ τὸν πατέρα μαστενοῖση κύων συνήθης ὄνομα Μαῖρα, ἣ τῷ Ἰκαρίῳ συνείπετο, τὸν νεκρὸν ἐμήνυσε, κακείνη κατοδευομένη τὸν πατέρα ἑαυτὴν ἀνήρτησεν. Eodem fere modo Hyg. fab. 130: ,Erigone signum Virginis, quam nos Justitiam appellamus; Icarus Arcturus in sideribus est dictus, canis autem Maera Canicula'. Sed timeo ne fuerint longiora quae exposui. Itaque his de canum fabulosorum nominibus observationibus iam finem facio, quoniam hic non mea interest has res ad perpendicularum exigere. —

At *Μαῖρα*, cuius etymologia perspicitur ex *μαίρω*, *μαίρω*, *μαιριάω*, *μαρμαίρω* i. e. splendere [iam apud Homerum est proprium Σ 48. λ 326.], canis nomen restituitur in epitaphio Anytes XXIII. Jacobs. Anthol. I, 134. VI, 436. Versus sunt:

ὦλεο δὴ ποτε Μαῖρα, πολύρριζον παρὰ θάμνον,
Λοκρί, φίλοφθόγγων ὠκυτάτη σκαλάκων,
τοῖον ἐλαφρίζοντι τεῶ ἐγκάτιθετο κόλῳ
ἰὸν ἀμείλικτον ποικιλόδειρος ἔχῃς.

Exstant apud Pollucem [onom. V, 48.] haec: καὶ γὰρ ἡ Τεγεᾶτις Ἀντή Λοκρίδα δόξης ἐμπέπληκεν, ἐφ' ἣς τῷ τάφῳ φέρονσ' ἐπέγραψεν·

ὦλεο δὴποτε καὶ [σὺν Salmas.] πολύρριζον παρὰ θάμνον,
Λίκρι κ. τ. λ.

Haud inepta sane coniectura; *Λοκρίς* quidem quin possit esse canis nomen equidem non dubito, sed mendum quod est in librorum lectione: καὶ ἀπολύρριζον [*μαῖρα πολύρριζον*.] sic facile tollitur. —

Pergit Pollux loco illo quem attigimus [V, 42.] ita: ἔνδοξος δὲ καὶ ὁ Ἑπειρωτικὸς Κέρβερος καὶ ὁ

Ἀλεξάνδρου Περίττας*), τὸ Θρόνμα τὸ Ἰνδικόν . . .
 Proprio Περίττας ducimur aut ad περιττός, quod
 saepius est idem atque praestans, excellens, aut ad Febru-
 arii mensis nomen Περίτιος. Cf. notas: Περίτιος · ὁ
 Φεβρουάριος, κατὰ Μακεδόνας Suid. Sturz, de dial. Maced.
 et Alex. p. 49. περίτια · Μακεδονικὴ ἑορτή. Hesych.
 Sed rem incertiore esse video, quam de qua certa
 possumus constituere. —

Κέρβερος est terribilis ille custos aditus ad in-
 feros, de cuius figura et munere multi fabulati sunt,
 etiam plura ac paene omittenda nostris temporibus de
 etymologia proprii**) coniecerunt. Operam dederunt et
 formae nominis derivandae et cogitationi, qua nititur
 figura monstri fabulaque de eius munere tradita, perlu-
 strandae viri qui student rebus indogermanicis doctissimi.
 Sed quem res habuerit eventum percensere mihi quidem
 non licet; quam nuper uberius explicandam curavit
 Theod. Benfey: „Karbara oder Karvara ‚gefleckt, scheckig‘:
 Indogermanische Bezeichnung der dem Beherrscher der
 Toten gehörigen Hunde“. Gött. Nachr. 1877. p. 8 ss. Is igitur
 derivat Κέρβερος de idg. karbara, i. e. gr. κερβερο, skt. *carbāra,
 carvara [cārvarī], scheckig[†], i. e. *carbāla: *cabbala: ved. ca-
 bāla, cavala [cf. p. 14]. Hanc sic sequimur interpretationem,
 Κέρβερος est Στίλβο [cf. Στίλβη], Βαλός, ‚Scheck[†].***) — —

Apud Homerum Orci canis commemoratur duobus
 locis. Θ 368

*) Mss. exhibent περιστάς. Nomen debemus coniecturae
 Jungermanni ex Plut. Alex. 61. haustae, quo loco plura invenies de
 cane. Bensel. s. v. Περίττας transfert: ‚Trott, d. i. Herumtrotter‘.
 Equidem non probaverim. Cf. sequ. et e. g., quod forte memini,
 Ἀρίστας ex ἄριστος. Paus. 8, 24, 1. —

**) Cf. e. g. Welcker. tril. Aesch. p. 130. Hermann. de myth.
 Gr. ant. p. 13. Goettl. ad Hes. Th. 311. Damm. in lex. Hom. s. v.

***) Ceterum hanc etymologiam non omnibus penitus probari
 scio; prof. Bezzenberger certe proponit derivare a skt. śrgāla, i. e.
 Schakal[†], si rectius vocabulum est quam śrgāla. —

ἐξ Ἑρῆβενς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο.

λ 623: καὶ ποτέ μ' ἐνθάσ' ἐπεμψε κύν' ἄξοντ' . .

item de Hercule dictum; nomen autem canis aut figurae descriptio nusquam inveniuntur; quem monstrum terribile aegreque domandum intellexisse videtur Homerus [χαλεπὸς ἄεθλος.]. Hesiodus iam plura tradidit. Theog. 310 ss. Cerberus est filius Typhaonis et Echidnae:

ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειόν

Κέρβερον, ὠμηστήν, Ἀΐδεω κύνα χαλκεόφωνον,

πεντηκοντακόρηνον, ἀναΐδα τε κρατερόν τε.

Aliter autem v. 769 s. in descriptione domus Orci:

δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φνύσσει,

νῆλειός, τέχνην δὲ κακὴν ἔχει· ἐς μὲν ἰόντας

σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὐασιν ἀμφοτέροισιν

ἐξέλθειν δ' οὐκ αὐτὶς ἐᾷ πάλιν κ. τ. λ.

Hic igitur de uno capite cogitare debemus; sed hoc quo spectet facile intellegendum esse puto. Priore enim loco canis inducitur οὔτι φατειός, ὠμηστής, terribilissimus denique, loco posteriore κακὴ τέχνη eius describitur. Saepenumero Graecos Cerberum dixisse tricipitem [τρικόρητος] loci numerabiles demonstrant. Antiquissimis temporibus eum in aditu regiae Plutonis constitutum fuisse, non in ostiis Orci, Heynius ad Apollod. bibl. II, 5, 12 adnotat, subtilius, opinor, cum e. g. loco Hesiodi citato [Theog. 769.] non intellegam discrimen esse statuendum inter regiam Plutonis et Oreum ipsum. —

Quoniam huc perducti sumus re nostra, nunc mentionem fieri aptum est alius filii Typhaonis, qui idem passim celebritatem in fabulis nactus est,

Ὁρθρος i. e. „Morgenfrüh“, „Abendfrüh“, cf. Welcker. l. c. et Nonn. Dion. 31, 138: Ὁρθρος ἀκοντίζει με καὶ Ὁριγένεια διώκει; significationem illam hic respexisse videtur Nonnus. Orthrus frater Cerberi est

Hes. Theog. 309, custos boum Geryonis ab Hercule interceptus una cum Eurytione bubulco ibid. 293 [cf. 327.], quibus omnibus locis a Goettlingio falso scriptum video Ὁρθος; quod nomen saepius occurrit in veterum scriptis, e. g. apud Palaeph. de incred. 40. Joan. Pediasim. de Herc. labb. 10. Tzetz. in Lycophr. Alex.: Ὁρθος ὁ Γηρουόνοῦ κίων ἐν Ἐρυθείᾳ δύο κυνῶν κεφαλὰς ἔχων, ἐπὶ δὲ δρακόντων.

Alicui in mentem venisse mutare nomen Ὁρθος i. e. ὀρθός in Ὁρθρος, vix credibile est; sed Ὁρθρος nonnullis movisse suspicionem probabile.*) Orthrum porro commemorat Apd. II, 5, 20 bicipitem: Ὁρθρος ὁ κίων δικέφαλος ἐξ Ἐχίδνης καὶ Τυφῶνος γεγεννημένος. Cf. schol. X, 29. Pindarus autem Isthm. I, 15 Herculem affert, θρασεῖται τὸν ποτε Γηρούνα γρίζαν κύνες. —

Sed nolite putare nomen huius canis veteribus constitisse! Apud Polluc. V, 46 enim haec legimus: ὁ δὲ Γηρουόνοῦ κίων ὁ τὰς βοῦς φιλάττων ἀδελφὸς μὲν ἦν τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Κερβέρον, ἀνηρέθη δὲ ἐφ' Ἡρακλέους. τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ Γαργήττιος, καὶ ἔχει μνήμα ἐν Ἰβηρίᾳ; quam rem satis mirari non possum. Γαργήττιος iam Jungermannus scripsit duos libros secutus, alii Γαργίτιος sive Γαργίττος. Γαργήττιος est incola pagi Atheniensis Γαργηττός**) et proprium hominibus adhibitum; sed cani, qui vulgo nominatur Orthrus, errore mirabili tributum esse censeo; quod quemadmodum factum sit illustratur fortasse nota Hesychii: Γαργηττός· δῆμος Ἀθήνησι φιλήῃς, ὅπου δοκεῖ κεῖσθαι τὸ σῶμα Εὐρυσθέως. Nomen

*) Ὁρθος repudiandum esse censet Hermannus quoque [opusc. VI, 170]: „Es ist nicht eben glaublich, dass Ὁρθος, was gar zu sehr dem adiect. ähnlich ist, die richtige Form sei: und es dürfte daher wohl besser gewesen sein, die auch bei andern Mythologen vorhandene Form Ὁρθρος beizubehalten.“ —

**) Cf. Strab. VIII, 377. Hesych. Boeckh. Att. Seew. X, c. 110: Ἀκῖνος Γαργί(τ)τιος. —

Eurysthei demonstrare videtur, vocabulum nostrum in Herculis fabulis exstitisse. —

Pollux [V, 46] porro tradidit nomina canum *Τρία-
κος* et *Λήθαργος*.

Τρίακος, ἡ Παιονιὴ κίων. - Keilius accepit *Τριακάς* codicis C. Habemus hominis nomen *Τρίαξ, ακος* C. J. 1582. *τρίαξ· τριακάς* Hesych. *τριακάς* autem: ἡ *τριακοστὴ τοῦ μηνός*. Aut igitur proprium *Τρίακος* reducendum ad *Τρίαξ* [cf. *Χάροψ, Χάροπος*.]; aut fictum ex *τριακάς* ita, ut analogiam secutum sit priorum numerabilium in — *ος*: *Νουμηρίας*: *Νουμήριος* [nisi forte est *νουμήριος*, trochilus, glareola.] e. g. epigr. ἀδ. 745. Jacobs. Anthol. Sed quoquo modo de derivatione iudicabimus, nomen admonet nos notae Helladii in Phot. bibl. 532, b, 35. Bek.: ἐκάλουν δὲ καὶ [τοὺς οἰκέτας] ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ὠνήσαντο τὸν οἰκέτην, ἐξ οὗ καὶ τοὺς *Νουμηρίας* ὠνόμαζον.*) Eodem sensu nostrum nomen adhibitum esse putaverim. —

Λήθαργος. Ita refert nomen Pollux [V, 47.] in epigrammate:

Ἄνδρὶ μὲν Ἑπταίμων ὄνομ' ἦν, ἔπρω δὲ Πόδαργος,
καὶ κενὴ Λήθαργος καὶ Θεράποντι Βάβρης.

neque habemus quod vituperemus nomen sane aptissimum; *λάθαργος, λαίθαργος, λήθαργος*, subdolus enim est κίων ὁ προσσαίνων μὲν, *λάθρα* δὲ δάκνων. Hesych. Jam comparavimus supra proprium cum *Στεργός, Γόργος, Ἄργιος*. De mutatione non cogitassetem [idem exhibet Dio. Chrys. or. 37. Cf. Jacobs. animadv. ad Anthol. VI p. 181 s.], nisi alibi inveniretur lectio *Θήραργος* sive

Θήραργος. Cf. Jac. Anthol. I, 49. Probat nomen Bergkiius Ztschr. f. d. Altertumsw. VIII. 1850. l. c.

*) Cf. propria: *Τεταρτίων, Τετραδίον* [τετράς]. *Πηπτιδης, Πεντάδιος, Πεντιδιά, Εξδομίσκος, Εξάδιος, Τριαζαδίον* etc. Fick. p. 229.

Ego quoque libenter accipio id in Pisandri epigrammate: ,Wildfang' Bens.; *Θήραγρος* scriptum fuisse, tum, cum praecedat *Πόδαγρος*, ortum esse *Θήραγρος* suspicor, pro quo legerunt nonnulli nomen aliud usitatum: *Λήθαγρος*. Proprio *Θήραγρος* simillimum est

Σύαγρος apud Sophocl. Ath. IX, 409: *Σὺ δ' ὦ Σύαγρε, Πηλιωτικὸν τρέφος. σύαγρος* qui aprum captat canis. Ceterum cf. Curt. gr. Etym. p. 170. —

Ἐρδοξον δὲ καί, inquit Noster V, 47, Ανκάδα τὴν Θετταλὴν Σιμωνίδης ἐποίησε, γράψας τοῦτ' ἐπὶ τῷ τάφῳ τῆς κυρῆς [Simonid. LIX. Jacobs. Anthol. I, 71.]:

*Ἦ σεῦ καὶ φθιμένος λευκὸς ὅστέα τῷδ' ἐν τύμβῳ
ἴσχω ἔτι τρομέειν θήρας, ἀγροῶσι Ανκάς. κ. τ. λ.*

Sic correcti sunt versus apud Pollucem penitus corrupti. —

Nunc quoniam de nonnullis canum epitaphiis egimus, affere iuvat hoc, quo celebratur *Ταῦρος* quidam, epigr. ἀδ. 756 [Jacobs. Anthol. IV, 285]:

*Τῇδε τὸν ἐκ Μελίτης ἀγρόν κύνα φησὶν ὁ πέτρος
ἴσχειν, Εὐμύηλου πιστότατον φύλακα.
Ταῦρόν μιν καλέσκειον, ὅτ' ἦν ἔτι· νῦν δὲ τὸ κείνον,
σφάγμα σιωπηραὶ νυκτὸς ἔχουσιν ὁδοί.*

Taurus ut nobis ita antiquis fuit imago roboris ac magnitudinis eodemque sensu est canis nomen. Similibus de causis statuebamus translata esse nomina *Λαγρίς*, *Κόραξ*, *Λέαινα*, *Τίγρις* etc. —

Καλαθίρη catuli nomen est in Addaei epigr. IV.:

*Τῇ βαίῃ Καλαθίρῃ ὑπὸ σκυλάκων μογεύσῃ
Λιτωῖς κόφῃν εὐτοκίην ἔπορε.
μύναις οὐ τι γυναιξίν ἐπήκοος, ἀλλὰ καὶ αἰτὰς
συνθήρους σ' ἔειν Ἀρεμὶς οἶδε κύνας. —*

Καλαθίρη derivatum a *κάλαθος* proprium. *κάλαθος* γυναικεῖον σκεῦος εἰς ἐρίων ἀπόθεσιν Hesych., a quo denominatus catulus, quia mulieres parvos catulos in quasillis portare solebant; non penitus obloquendum

puto; urbibus insulisque adhibitum invenio nomen; forte mihi in mentem venit huic simillimum: *Κύρτος* i. e. nassa; *Κύρτων* nautae nomen Alciphr. 1, 2. Ceterum si quis nihilo minus de defectu cogitet, *Γαλαθήνη* proposuerim; cf. δ 336, ρ 127 de hinnulis dictum; *γαλαθηρόν· ἐποτίτθιον. νέον.* —

Theocr. id. 8, 63 ss. canis nomen Λάμπουρος est:

ὦ Λάμπουρε κύων, οὕτω βαθεὺς ὕπνος ἔχει τυ;
οὐ χρεὶ κοιναῖσθαι βαθέως σὺν παιδί νέμοντα.

Proprium de caudae colore rubro sive albo fictum esse puto comparandumque cum illis, quae saepenumero in transcurso commemoravimus, *Λαμπάς*, *Λάμπος*, *Λάμπων*; hunc tristem obiisse mortem tradidit Antp. Sid. LXIV:

Θηρευτήν Λάμπωνα, Μίδον κύνα, δίψα κατέκτα,
καίπερ ὑπὲρ ψυχῆς πολλὰ πονησάμενον. κ. τ. λ.

Proprium his simillimum fortasse scriptum fuit in fabula a Gratio Falisco in carmine venatico suo v. 213 ss. allata; nomen enim ibi corruptum est:

Sed primum celsa lorum cervice ferentem,
Glympice, te silvis egit Boeotius Hagnon.

,Glympicus' quo modo sit nomen canis equidem ignoro. Barthius coniecit Gymnice, Scaligerus: Lampyre, parum eleganter. Restituendum fortasse: *Λάμπυχος* sive *Λάμπικος*. —

Ἰσσα est catuli nomen quem celebravit Martial. [epigr. I, 109]:

Issa est passere nequor Catulli
Issa est purior osculo columbae
Issa est blandior omnibus puellis
Issa est carior Indicis lapillis
Issa est deliciae catella Publi etc.

Ἰσσα haud rarum proprium est. Cf. Ov. Met. VI, 124 Macarcēda Issen et Ἰσος *Α*, 101, aeol. Ἰσσοσ. — —

Inter canum nomina quae dispersa in veterum

scriptis inveniuntur, est Πέρσα, quod ad nos pervenit in historia illa oblectante apud Cic. de divin I, 46. Val. Maxim. I, 5, 3. Plut. vit. Aem. Paul. X. Aemilio Paulo verba filiae: „Persa periit“ omen erant propter similitudinem nominum Πέρσα et Περσείς; hoc Plutarchus falso accepisse videtur. Canis, ni fallor, appellabatur Πέρσα. Cf. Πέρση x 139. Apoll. Rh. 4, 591, quasi masculinum fuisset Πέρσος. Canes Persicos commemorat Grat. Fal. ven. v. 158. Sagacitate aeque ac fortitudine bellica praestabant. —

Venimus iam ad nomen illud canis ab Arcadio p. 47, 18 allatum ac a Bergkio in loco illo Apollodori corrupto restitutum, de quo initio huius opusculi egimus, Ὅμαργος. Bergkius: Ὅμαργος. Arcad. l. c: καὶ τὸ ὅμαργος σέρθεται, ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ ἀργος · ἐστὶ δὲ ὄνομα κυνός. Fickius quoque l. l. p. 64 habet Ὅμαργος. Parum mihi quidem habet probabilitatis etymologia, ad quam ne sit vocabuli ἀργός gratia perductus Arcadius suspicor. Sententiam profert Bergkius proprium ortum esse ex forma ὁμόμαργος; id probari posse docent vocabula: ὁπάτρος A 257 i. e. ὁμόπατρος; ὀγάστωρ · ὁμογάστωρ Ttetz. Lycophr. 452; ἀδεληγός i. e. ἀ-δεληφειός. Curt. gr. Etym. p. 471.; ὄζυγες · ὁμόζυγες Hesych; ὕθριξ, ἄθριξ i. e. ὁμόθριξ. etc. cf. Lob. pathol. elem. I, 41; 85 s. Curt. gr. Etym. p. 394 s. Sed nec in Arcadii nec in Bergkii interpretatione equidem invenio significationem vocabuli, qua elucere possit, quamobrem cani adhibeatur. Sed eam non inveniri quid refert, dixerit quispiam, in nomine proprio? Non multum sane in universum; multum, ubi coniectura probabilis in promptu esse videtur. μάργος i. e. furens vorax*), σ 2: ἐπρεπε γαστέρι μάργῃ ἀζήχες γαγήμεν καὶ πιέμεν; de equis quo-

*) Arcad. 46, 22: καὶ τὸ μάργος σέρθεται ἀπὸ τοῦ μα στερη-
τιζοῦ καὶ τοῦ ἔργον [?] ὁ γάρ τοι μάργος οὐδὲν ἀγαθὸν ἐργάζεται.

que usurpatur: ‚mutwillig‘, ‚stolz‘; imo de vinó. Rarior huius adiectivi forma fortasse fuit et antiquior praefixo *o* ficta ὄμαργος; cadit igitur sub canonem vocabulorum illorum de quorum prothesi pluribus egerunt Lob. pathol. elem. p. 78 ss. Curt. gr. Etym. p. 710 ss: ὀ-τερρός, ὀ-τρίνω, ὄ-νομα, ὀ-ριγμός, ὀ-μιχέω, ὀ-μίχλη etc. Duplices formae nonnullorum etiam usitatae fuerunt, e. g. ὀτερρός et τρήρων, τρηρόν · ἐλαφρόν. δειλόν. ταχύ Hesych.

Mirum insuper non esset, si formam tantummodo in nomine Ὀμαργος servatam haberemus; simillima enim sunt propria — quorum etymologia constat ni fallor — Βριμώ [βρίμη ‚Wucht‘ hymn. hom. 28, 10. ἀπειλή Hesych.] et Ὀβριμώ, Βριάρεως et Ὀβριάρεως [a βριαρός. „Starkwucht“.] cf. E. M. p. 346, 38 et quod admonet Goettl. ad Hes. Theog. v. 617. Ὀμαργος igitur est nostrum ‚Frass‘, ‚Gier‘, idem quod Βόραξ, Παμφάγος. — — —

In collectione vasorum quae describenda curavit Lud. Stephanus [Vasensammlung der kaiserlichen Ermitage St. Petersburg 1869 no 2309.] invenimus vas figulinum instar catuli solo cubantis formatum, cuius basi inscriptum videmus vocabulum:

Κ Α Ρ Π Ο C: Κάρπος, hominis nomen e. g. Mion. S. VI, 247. v. Κάρις, Καρώ etc. Sed figulum nomen suum operi inscripisse non crediderim. Catuli fortasse nomen est. Memoriamne canis, quem habebat ille in deliciis, opere figulino servare studebat? — Κάρπος facillime ducitur a stirpe Καρπ [χαρπ], quam habemus in χαρπ-άλιμος, χαρπινός, χαρπινός, χαρπαία, χαρπινός cf. Doederl. gloss. 2331. 2332. Curt. gr. Etym. p. 143. Κάρπος igitur proprium simile illis: Θόος, Πόδαργος. —

Tandem aliquando pervenio ad nonnulla canum nomina, de quorum formis vehementer dubitandum est. In amphora Tyrrhena figuris rubris nigrisque picta, Campanari, vasi Feoli no. 99 p. 172 ss. Gerhard, Gr. Vasenb.

IV. Taf. 267, miles in patriam fortasse revertens conspici-
 citur redituque gaudentes uxor, puer, canis. Utrique
 figurae nomen adscriptum est obscurum. Quibus expli-
 candis si tempus impenderemus, nimis magnum studium,
 opinor, in res obscuras easdemque non necessarias con-
 ferre videremur. Sed canis nomen paulo clarius est reli-
 quis; figura eius ridiculosa vehementer delectamur. No-
 men laudatum est: *EIOΣ*, *Eιoς*; conicio fuisse
Εῖτιος, ut sit simillimum propriis *Εὔδομος*, *Εὐδοος*;
 An fuit nomen: *Ἡϊος*, a quo derivata videntur *Ἡϊών*,
Ἡϊόνη, *Ἡϊόρες*; quo ducimur ad Phoebi cognomen *ἥτιος*
O 365. *Y* 152. Hoc epitheton sine dubio est a motu
 solis deductum, ab *ἔϊω* [?], vado'. Damm. lexic. Hom;
 cf. *ἥτιος* · *πορεύσιμος* Hesych. De *Ἔτιος* et *Ἡϊος* nomini-
 bus propriis denique cf. C. J. 3, 5858. 4, 7194. —

Etymol. Vindob. cod. CLVIII legimus: *Ἀιός*·
ὄνομα παρὰ Στρησιχόρῳ. Bergk. ² poet. lyr. p. 757 frgm.
 74. Cf. Ztschr. f. d. Alt. VIII. 1850 p. 404. *Ἀιός*, i. e.
 ‚Mutus‘, ‚Stumm‘, Bergkii sententia nullo negotio canis
 nomen accipere possumus, cui contraria esse putat *Ἰλαξ*,
Ἰλάττωρ. Equidem vocabulum huius significationis cani
 adhibitum fuisse non video neque persuasum habeo, si
 omnino numerus priorum nostrorum eorumque significa-
 tiones, quas quidem constituere licebat, ullius momenti
 sunt ad rem diiudicandam; id quod mihi iam constat;
 ceterum canis nomen ‚Stumm‘ et nobis, opinor, nimis
 inauditi habet; quid tum? Miror, Bergkium oblitum esse
 nominis *Ἀϊών* Hygini [b.], ‚Spitzohr‘, de quo facillime
 derivatur: *Ἀϊός*. Sed nomen sine dubio canis fuisse
 quis est qui contendat? —

Restat, ut de duobus illis nominibus verba faciam:
Χρῶσις et *Ἀῦρα*.

Ἀῦρα iam identidem in transcurso commemoravi-
 mus. Invenitur apud Poll. V, 45. et probabatur apud
 Hyg. a. Exstat denique duobus aliis locis coniunctim

cum *Xqvóis*; in gemma, in qua eques cum duobus illis canibus leporem persequens conspicitur*); porro in sarcophago quodam [cf. Fabretti. et Lud. Stephani. l. c.]. Hic venatores cum cane AVRA aprum persequuntur, unus venator cum cane CHRYSIS nominata cervum leporemque venantur. Quod attinet ad nomen *Xqvóis* originaliter fortasse a colore petatum, usurpatur de meretricibus ac omnino saepissime de hominibus, e. g. apud Jahn. spec. epigr. p. 56.

Ceterum gemmae supra laudatae pretium in maximum dubium vocavit et permultis de causis adulterinam esse contendit Lud. Stephanus in *Compte-rendu* 1862 l. c. Quin etiam fontem imaginis nostrae invenisse sibi videtur in gemma apud Gorium, *gemm. mus. Flor.* II tab. 82, 3. Quid multa? Equidem loco magna cum voluptate perlecto facere non possum quin assentiar Stephanio; sed eam totam quaestionem nullius momenti esse ad nomina nostra diiudicanda constat.

*) Fabretti inser. p. 330; Maffei *gemm. ant.* to IV tav. 71; Montfaucon *ant. expl.* t. III. p. II p. 322 tab. 175. C. J. 7285. *Compte-rendu* 1862 p. 15. n. 2. nomina sunt: *XPYCIC. AYPA.* —

Theses.

I. Non constituendum esse puto, omnia fere nomina propria simplicia Graecorum esse referenda ad propria composita.

II. In epitaphio, quod exstat apud Theophr. charact. 21: *Κλάδος Μελιταῖος*, canis nomen non desideratur.

III. In Luciani philops. 22 pro librorum lectione: *ἐγὼ δὲ ἀμφὶ τὸν ἀγρὸν μεσοῦσης ἡμέρας τρυγῶντας ἀφείς τοὺς ἐργάτας* *κ. τ. λ.* scribendum esse coniicio: *ἐγὼ δὲ τὸν ἀγρὸν* *κ. τ. λ.*

IV. Anastrophe Lucianus penitus more Atticorum utitur; Atmesis tantummodo hisce locis exstare videtur Lucianeis: adv. indoct. 1. *περὶ κάτω χωρεῖ*; de Syr. dea 48. *ἀνά τε λεί τὸν δεσμόν.*

Vita.

Natus sum Guilielmus Elimarus Baecker in praedio Borussorum occidentalium, cui nomen est Januschau, a. d. III. Cal. Febr. a. MDCCCLX patre Hygino, matre Luisa, e gente Lange. Fidei addictus sum evangelicae. Gymnasium regium Elbingense frequentavi, quod tum Adolphi Beneckii auspiciis florebat. Maturitatis testimonium adeptus vere anni h. s. LXXVIII et civis almae literarum Academiae Albertinae factus in studia incubui philologica et ad lectiones animum attendi quas habebant proff. Drr. Lehrs †, Friedlaender, Ludwig, Jordan, Garbe, Walter, Baumgart, Ruchl, Schade, Hirschfeldt, quibus omnibus viris doctissimis gratias ago quam maximas. Proseminarii sodalis fui per tria semestria, seminarii regii unum semestre.

cat

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA

929.4B14D

C001

DE CANUM NOMINIBUS GRAECIS

3 0112 023887570